Piekraste

Tukuma novadā

Tūrisma ceļvedis

www.visittukums.lv

Tukums
Uz Tukumu pēc smukuma!

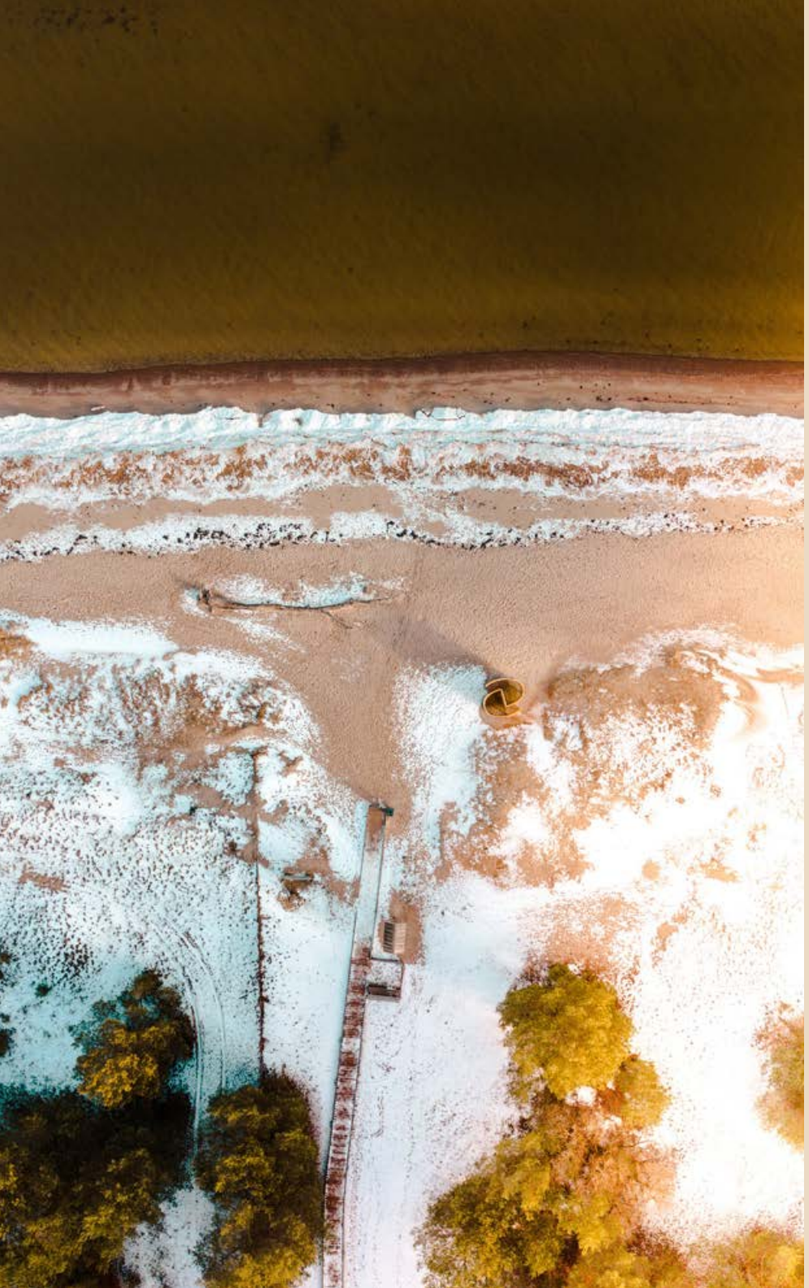

Izdevējs: Tukuma TIC, 2025/2026
Foto autori: Ž. Bezmers, D. Bramberga, V. Brauns, J. Deģe, B. Dorne, E. Dzenis, B. Fedosejevs, A. Jermuts, I. Klīdzējs, V. Lavrinovičs, J. Lāčgalvs, J. Pikšēns, J. Pilskalns, O. E. Šmits, K. Tilgalis, S. U. Zeidenberga, kā arī no Cinevilla Films, Engures Saieta nama, Lapmežciema muzeja, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, Latvijas Nacionālā arhīva, Tukuma muzeja un tūrismā iesaistītajiem uzņēmējiem.
Kartes: "Jāņa sēta"
Druka: "Veiters korporācija"

Ceļveža tapšanā izmantota kultūrvēstures materiālos publicētā, kā arī tūrisma objektu apsaimniekotāju un uzņēmēju sniegtā informācija par piedāvājumu tūristiem. Interesanto faktu informācija iegūta grāmatās "Engures pagasts" (aut. A. Ozola, S. Ozola Tukuma muzejs), "Bigauņciema un apkārtnes zvejnieki" (aut. J. Stūlis) un "Zveja un zvejnieki Latvijā 19. gadsimtā" (aut. S. Cimmermanis) un Nacionālajā enciklopēdijā.

Ceļvedī izmantoto Latvijas Nacionālā vēstures muzeja (LNVM) fotogrāfiju fotonegatīvi (Nr. 21415, 21454, 21431, 22420, 21565) iekļauti UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālā reģistra Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nominācijā "Tradicionālo prasmju un dzīvesveida dokumentēšana Pieminekļu valdes 1924.–1931. gada ekspedīciju fotonegatīvos".

Esi sveicināts Tukuma novada piekrastē!

Piekraste Tukuma novadā stiepjas no Bigauņciema līdz pat Bērzciemam un tās garums ir aptuveni 55 km. Te izvietojušies divi pagasti – Lapmežciema un Engures ar 10 zvejniekciemiem – Bigauņciemu, Lapmežciemu, Ragaciemu, Klapkalnciemu, Apšuciemu, Plieņciemu, Ķesterciemu, Enguri, Abragciemu un Bērzciemu.
Jau izsenis šīs vietas apdzīvojuši līvi, kas galvenokārt nodarbojušies ar zvejniecību. Par to klātbūtni vēl mūsdienās liecina saglabājušies vārdi, kas saistīti ar zvejniecību – joms, murds, liedags, salaka, paisums. Arī Engures vārds un citi radušies no līvu valodas.
Piekrastes zveja – tuvāka un tālāka ir bijusi šejienes iedzīvotāju nodarbošanās gadsimtiem ilgi. Pēdējos 100 gados šos zvejniekciemus arvien vairāk iecienījuši atpūtnieki un daudzi pamazām pārtapuši par vasarnieku ciemiem.

Tīklu žāvēšana Engures sedumā.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

E. Barševska ar māsām, pārģērbušās Engures jūrskolas audzēkņu formās. Ap 1900. gadu. Foto no Tukuma muzeja krājuma

Saturs

4	Bigauņciems
10	Lapmežciems
20	Antiņciems
28	Ragaciems
44	Gausā jūdze
48	Klapkalnciems
56	Apšuciems
64	Plieņciems
72	Ķesterciems
80	Engure
100	Kalnupes
102	Abragciems
106	Bērzciems
115	Pa kino pēdām piekrastē
120	Noteikumi ceļošanai piekrastē

Lai arī piekrastes galvenais magnēts ceļotājiem ir jūra, arī šejienes vēsture un kultūras piedāvājums ir aizraujošs. **Dosimies kopīgā ceļojumā pa Tukuma piekrasti un iepazīsim katru ciemu!**

Vairāk informācijas www.visittukums.lv

Bigauņciems

Foto: Imants Klīdzējs

"Kad saule tvīkstot jūras gultā krīt
Un ap to dejo dimantkurpēs kāvi, –
Iz mālu būdām tīklus jūrā dzīt
Lien stīvi, drūmi, salīkuši stāvi..."

Vilis Plūdonis "Divi pasaules"

Dzejnieks Vilis Plūdons (1874–1940) 20. gadsimta sākumā

Kurzemes zvejnieks. Foto: Valdis Brauns

Bigauņciems ir ciems Tukuma novada Lapmežciema pagastā, kas robežojas ar Jūrmalas pilsētas robežu. Kā radies ciema nosaukums? Vēstures avotos minēts, ka dzimtbūšanas laikā no Igaunijas uz šejieni atbēdzis kāds vīrs ar trim dēliem. Ļaudis šo vietu sāka dēvēt par "igauņu ciemu", bet vēlāk, labskanības dēļ, kāds neuzmanīgs pagasta skrīveris vārdam priekšā pierakstījis burtu "B" – un tā radās Bigauņciems.

Ciems, kas reiz saucies Bigauņi, izveidojies 18. gadsimta beigās Siliņupes krastā kā Slokas draudzes novada zvejniekciems. Neticami, bet 1824. gadā te atklāta diližansu satiksme, kas Bigauņciemam ļāvusi kļūt par rīdzinieku vasaras atpūtas vietu.

Ar šo nelielo zvejniekciemu saistītas arī vairākas izcilas latviešu personības. Bigauņciema pagastskolā 1897.–1898. gadā par skolotāju strādājis Vilis Plūdonis, un jūrmalas dzīves pretišķību iespaidā tapusi viņa poēma "Divi pasaules" (1899). Ciemā dzīvojis un Bigauņciema skolā mācījies rakstnieks un grāmatu izdevējs Ansis Gulbis. Vasarās kā savu mājvietu Bigauņciemu izvēlējies gleznotājs, dekorators, noformētājs, pedagogs Visvaldis Garokalns. Bērnībā vasaras te pavadījis arī komponists un Latvijas Mūzikas akadēmijas nodibinātājs profesors Jāzeps Vītols.

Kupskalnu dabas taka

Ko redzēt

1. Kupskalnu dabas taka

Uz Bigauņciema un Lapmežciema robežas pie Siliņupes ietekas Rīgas līcī ierīkota dabas taka. Tā ir īsa, patīkama un gājējiem viegla taka, kas ļauj ātri un komfortabli piekļūt jūrai Bigauņciemā. Piemērota izbraukšanai arī cilvēkiem ratiņkrēslā ar asistenta palīdzību un vecākiem ar bērnu ratiņiem. Tā izbūvēta gar Siliņupes krastu un mežainām kāpām, kas aizved līdz plašai un ļoti skaistai smilšu pludmalei pie vecā Lapmežciema mola. Siliņupē bieži novērojami ūdensputni – meža pīles, lauči, zivju gārnis u. c. putni. Takas galā labiekārtota pludmale, pieejamas tualetes (vasaras sezonā).

Bigauņciema un Lapmežciema robeža,
Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 56.9916 23.5234

2. Vecais mols

Bigauņciema ziemeļu pusē, tieši uz robežas ar Lapmežciemu, Kupskalnu taka gar Siliņupes grīvu aizved uz pludmali, kur atrodas arī vecais mols. Tas būvēts 20. gadsimta 50. gadu beigās ar domu reiz uzcelt arī ostu. Taču ostu tā arī neuzcēla, bet mols šodien kļuvis par iecienītu fotografēšanas vietu gan dažādos gadalaikos, gan diennakts stundās.

Bigauņciema un
Lapmežciema robeža,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads

GPS 56.9926 23.5288

Vecais mols

Viesu māja "Vallery Guest House"

Restorāna "Sho" ēdieni

Kur paēst

3. **Restorāns "Sho"**
   "Dižpriede",
   Bigauņciems,
   Lapmežciema pagasts,
   Tukuma novads
   +371 20203471
   Facebook:
   shorestorans
   GPS 56.9860 23.5373

   Īstā vieta, kur iepazīties ar ukraiņu tradicionālajiem ēdieniem.

Kur palikt

4. **Brīvdienu māja "Relax Port"**
   Slocenes iela 45A, Bigauņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 28301853
   Facebook: RelaxPortBigaunciems, GPS 56.9841 23.5370
5. **Brīvdienu māja "Atpūta pie jūras"**
   "Betrumi", Bigauņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 28272223, GPS 56.9860 23.5399
6. **Viesu māja "Vallery Guest House"**
   "Tulpes", Bigauņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 26662829
   Facebook: valleryguesthouse, GPS 56.9866 23.5330
7. **Brīvdienu māja "Forest Hut"**
   "Dūjas", Sulu iela 6A, Bigauņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 22442288
   www.smaidas.lv/meza-namins-forest-hut
   GPS 56.9870 23.5157

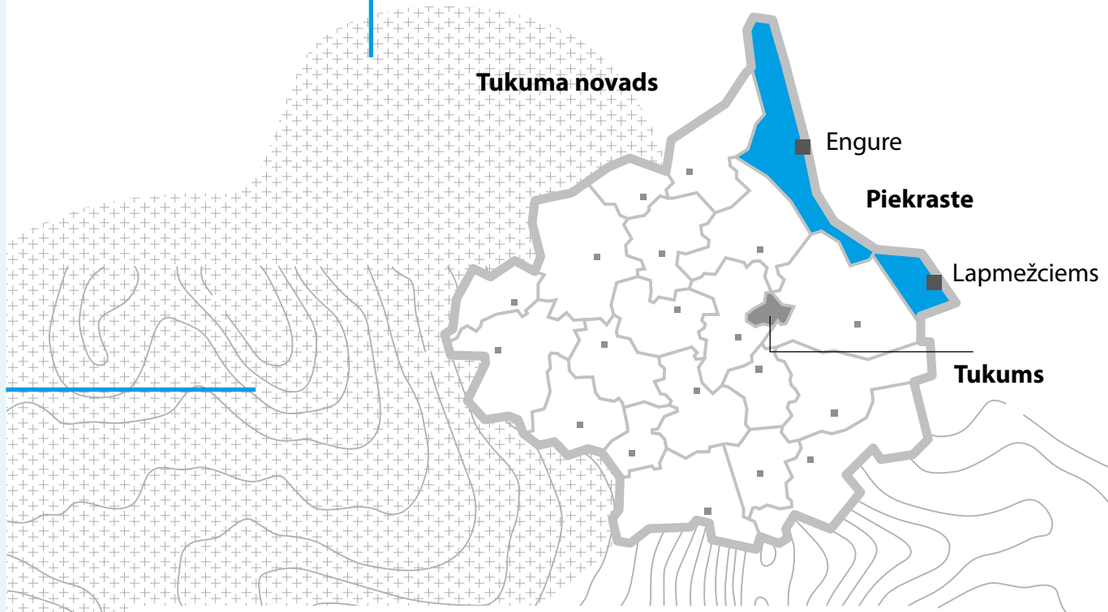

Pludmale

Lapmežciema – Bigauņciema jeb Kupskalnu pludmale

Lapmežciema un Bigauņciema robežvietā uz pludmali ved Kupskalnu dabas taka, no kuras cēlies arī otrs peldvietas nosaukums. Norādes uz pludmali izvietotas kopīgi ar norādēm uz taku. Pludmalei var piekļūt arī pa Kronīšu ceļu, Lomu ielas ceļu un Kurpnieku ielas ceļu. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends, kā arī bērnu laukumiņš. Kronīšu ielas galā atrodas āra trenažieru stacija. Pludmalē uzstādīta arī tualete, kas atvērta vasaras sezonā un pieejama arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Adrese: Kupskalnu dabas taka, Lapmežciema–Bigauņciema robeža, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, GPS 56.9856 23.5428

Lapmežciems

Foto: Imants Klīdzējs

"Visos līdzenumos, visos tālumos, jūras un kalnu, sūnu un mežu vientulībā cilvēks vienmēr meklē kādu robežu. Jūra ir skaista ar savām šķautnēm, kurās kaut kas satiekas. Dullais Dauka ir mākslinieks, un cilvēki ir dullie daukas. Jebkurā līdzenumā un tukšumā cilvēks meklē robežu, bet arī – jebkurā pārpilnībā."

Imants Ziedonis "Epifānijas"

Arī Lapmežciems ir sens zvejnieku ciems. Tas atrodas uz šauras zemes strēles starp Rīgas līci un Kaņiera ezeru. Uzskata, ka savu nosaukumu ciems ieguvis, pateicoties lielajiem ozoliem, ošiem un kļavām, kas kuplā skaitā reiz auguši visā apkārtnē. Rakstos pirmo reizi Lapmeža ciems minēts lēņa grāmatā 1515. gadā 17. jūnijā, kad tas izlēņots Ansim Gailim no Tukuma.

Lapmežciema pagasta iedzīvotāji – Andrejs un Alberts Bērziņi ar suni ap 1912. gadu. Foto no Tukuma muzeja krājuma

Kaspars Jansons ar dēlu pie murdiem ap 1910. gadu. Foto no Tukuma muzeja krājuma

Bērziņu ģimene Lapmežciema pagastā būvē laivu ap 1907. gadu. Foto no Tukuma muzeja krājuma

19. gadsimtā Lapmežciems kopā ar Bigauņciemu kļuva par iecienītu atpūtas un peldu vietu turīgiem pilsētniekiem. Pirmās ziņas par Rīgas jūras peldu vietām parādījās vietējā vācu presē 1822. gadā. Ērtākas satiksmes dēļ sestdienu pēcpusdienās "no Rīgas uz Lapmežu gāja diližanse", kas pirmdienu rītos nāca atpakaļ. Vēlāk, kad sākās tagadējās Jūrmalas pilsētas uzplaukums, ciemi kā "peldu vietas" kļuva mazāk populāri, jo atradās tālāk no Rīgas un Jelgavas.

Netālu no ciema un caur to ejošo Slokas-Talsu šoseju atrodas viens no tipiskākajiem piejūras ezeriem – Kaņieris ar gleznainām saliņām. Tas bagāts gan ar zivīm, gan ūdenī ligzdojošiem putniem. Pie tā izveidotas vairākas dabas takas pastaigām dabas iepazīšanai un baudīšanai.

Īpašumzīmes un pludiņi Lapmežciema muzejā

Laivu piestātne Lapmežciemā

8. Lapmežciema muzejs

Tev te patiks! Muzejā ikvienu gaidīs iepazīšanās ar piekrastes zvejas rīkiem un stāsts par zvejnieku dzīvi. Te apskatāma arī ciema piekrastē mītošo putnu olu kolekcija. Kara vēstures interesantiem apskatāmas fotogrāfijas un iegūstama plašāka informācija par somu jēgeru gaitām. Savukārt muzeja izstāžu zālē var iepazīties ar Ragaciemā dzimušā dzejnieka Imanta Ziedoņa dzīves ceļu.

Liepu iela 4, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 27000380

Facebook: Lapmežciema pagasta muzejs

GPS 57.0007 23.5122

Ko redzēt

9. Lapmežciema parks "Zvejnieka zvaigžņu ceļš"

Parks izvietojies starp Lapmežciema kultūras namu un muzeju. Tajā zvejas tēma saskatāma gan nelielos vides objektos – zivīs, kas sapinušās zvejas tīklos, gan brīvdabas izstādēs, kas iepazīstina ar zvejnieku sūro darbu.

Liepu iela 4, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0003 23.5126

Lapmežciema muzejs

Lapmežciema parks "Zvejnieka zvaigžņu ceļš"

10. Laivu piestātne Lapmežciemā

Mūsdienu Lapmežciema laivu piestātne atrodas vietā, ko reiz sauca par Lielā gala sedumu. Kādreiz sedumā zvejnieki vienkopus savietoja visu zvejai vajadzīgo. Slapjos tīklus pēc zvejas žāvēja uz smiltīs ieraktām vabām, bet tīklu būdās glabāja zvejas rīkus, paglābās arī no lietus un nereti pārlaida nakti. Krastā izvilktās laivas gaidīja, kad tās atkal dzīs jūrā. Tālākā senatnē gada siltajos mēnešos tīklu būdās mēdza arī iekārtoties uz dzīvi, tomēr tīklu būdas galvenokārt izmantoja zvejas rīku uzglabāšanai.
Zvejas rīki un laivas te sastopami joprojām, jo arī mūsdienās nedaudzi vietēji zvejnieki vēl dodas jūrā un lielo tīklu šķūni izmanto nepieciešamo rīku glabāšanai. Te arī šodien vēl agros rītos var vērot iešanu zvejā, noķerot to īpašo zvejniekciema sajūtu.

Laivu piestātne, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0066 23.5151

11. Siliņupes akmenslaikmeta apmetnes vieta

Tieši pie Siliņupes Lapmežciemā arheoloģiskajos izrakumos atklāta neolīta laikmeta zvejnieku un mednieku apmetne, kas reiz atradusies pie senās Litorīnas jūras lagūnas. Tā bijusi apdzīvota 3. un 2. gadu tūkstotī pirms mūsu ēras. Izrakumu laikā te atrastas gan seno trauku paliekas, kā arī akmens, krama, kaula un dzintara izstrādājumi. Par apmetnes atrašanās vietu šodien liecina uzstādītā akmens zīme.

Starp Pīlādžu ielu un Siliņupes kreiso krastu, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 56.9937 23.5188

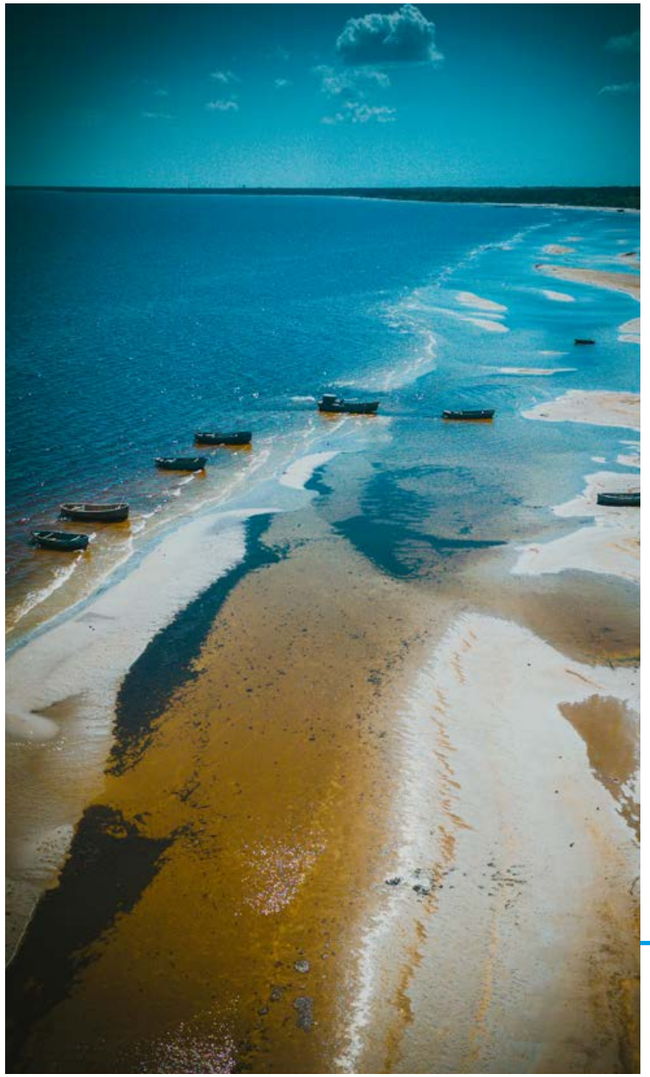

Ko darīt

12. Sup dēļu noma "Rudzīši"

Baudi atpūtu uz ūdens Lapmežciemā!

"Rudzīši", Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 26407241

Facebook: SUP Rudzīši Lapmežciems

GPS 56.9950 23.5223

13. "Madcap" kvadraciklu un velo noma

Kvadraciklu un inventāra noma, izbraucieni ar laivu, ūdensslēpēm un piepūšamajiem pūšļiem.

Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 26453961

Facebook: kvadraciklunomaMADCAP

GPS 57.0011 23.5152

14. Elektrovelosipēdu noma

Izbraucieni ar mazāku slodzi un lielāku prieku, dodoties ceļā ar bezceļu elektrovelosipēdiem pa Lapmežciema apkārtni un Ķemeru Nacionālo parku.

Upes iela 13, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 29761699

Facebook: E-bike rental in Lapmežciems

GPS 56.9959 23.5145

Kur paēst

15. **Kafejnīca "Gardo zivju namiņš"**, "Rudzīši", Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 26553881, Facebook: zivjunamins GPS 56.9950 23.5217
16. **Kafejnīca "Nostalgy"**, Slokas-Talsu šosejas 10. km, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 63163344, Facebook: nostalgykaf GPS 57.0030 23.5137

Kur palikt

17. **Viesu nams "Monikas"**, Stadiona iela 10, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 26161247 GPS 56.9967 23.5160
18. **Viesu nams "Kamenes"**, Smilšu ceļš - 3, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 26162212, Facebook: Kamenes GPS 56.9986 23.5157
19. **Viesu nams "Searooms Lapmežciems"**, "Amatnieki", Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 29198959 Facebook: Searooms, GPS 57.0084 23.5128
20. **Viesu nams "Kroņkalniņi"**, Krastmalas iela 11, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 20173303, www.kronkalnini.lv GPS 57.0154 23.5043
21. **Atpūtas komplekss "Pie putniem"**, Niedru iela 12, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 20013565, www.pieputniem.lv GPS 57.0129 23.4999
22. **Brīvdienu māja "Serenity Coast"** "Skaņi", Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 25658333, www.serenity-coast.com Facebook: SerenityLatvia, GPS 57.0154 23.4971

Degustācijas un vietējie gardumi

23. "Reiņa zivis"

Uzņēmums "Reiņa zivis" nodarbojas gan ar zivju kūpināšanu un pārdošanu, gan piedāvā iesaistīties zivju kūpināšanas procesā, kā arī degustēt kūpinātas zivis. Atkarībā no sezonas, piedāvājumā ir butes, zuši, luči, brekši, karpas, vimbas. Uzņēmuma iepazīšanai un zivju degustēšanai tiek uzņemtas grupas (ne mazāk kā 10 personas).

"Ķiršlejas", Gatera iela 6A, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 29219491

www.reinazivis.lv

GPS 57.0001 23.5078

Viesu nams "Kamenes"

Viesu nams "Kroņkalniņi"

Apzīmējumi

- Apskates objekts
- Aktivitāte
- Ēšana
- Degustācijas, gardumi
- Naktsmītne

Pludmale

Lapmežciema – Starpiņupes peldvieta

Peldvieta Lapmežciemā izveidojusies ielokā pie Starpiņupes, apmēram 200 metrus no Starpiņupes slūžām, kas ir tuvāk ezeram. Aptuveni 200 metrus no pašas peldvietas ir stāvlaukums (Ezera ielas galā). Peldvieta aprīkota ar minimālu infrastruktūru – ir ģērbtuve, soliņi, atkritumu urnas.

Adrese: Starpiņupes peldvieta, Ezera iela, Lapmežciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, GPS 56.9921 23.5289

Antiņciems

Kaņiera ezera salas ziemā

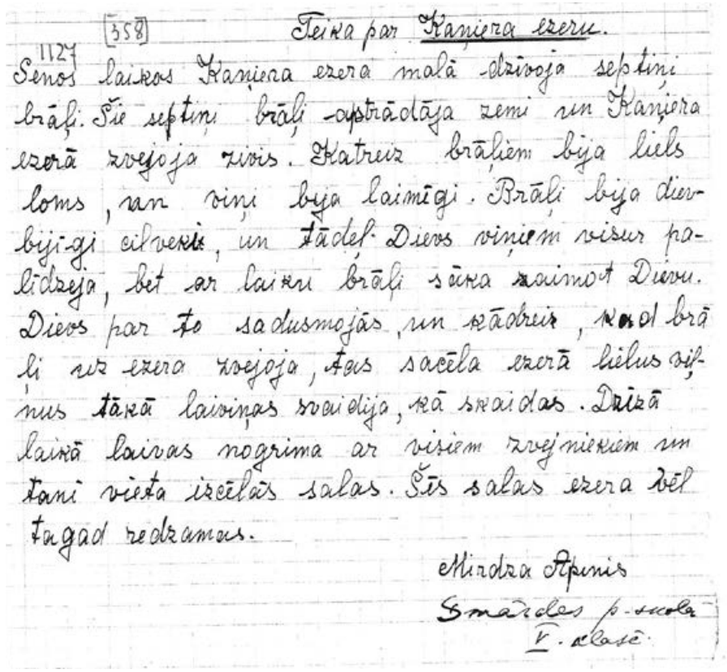

[358]

Teika par Kaņiera ezeru.

1127

Senos laikos Kaņiera ezera malā dzīvoja septiņi brāļi. Šie septiņi brāļi apstrādāja zemi un Kaņiera ezerā zvejoja zivis. Katrreiz brāļiem bija liels loms, un viņi bija laimīgi. Brāļi bija dievbijīgi cilvēki, un tādēļ Dievs viņiem visur palīdzēja, bet ar laiku brāļi sāka aizmirst Dievu. Dievs par to sadusmojās un vēlāk, kad brāļi uz ezera zvejoja, Āzes sacēla ezerā lielus vijņus tāpēc laiviņas svaidīja, kā svaidas. Drīzā laikā laivas nogrima ar visiem zvejniekiem un tanī vietā izcēlās salas. Šīs salas ezera vēl tagad redzamas.

Mirdza Āpnis

Smārdes p. skola

V. klasē

Teikas pieraksts no Lapmežciema muzeja krājuma

Antiņciems – tā ir purvu, mežu un Kaņiera ezera ieskauta sauszemes strēmele, kas atrodas apmēram piecus kilometrus no Lapmežciema. Uz tās jau kopš seniem laikiem dzīvo cilvēki. Ciema nosaukums cēlies no māju nosaukuma *Anting*. Stāsta, ka pirmie iedzīvotāji šajā vietā esot bijuši slāvu izcelsmes. "Anti" – austrumslāvi – ukraiņu, krievu un baltkrievu priekšteči.

Šis ciems ir ļoti cietis Pirmā pasaules kara laikā, jo apkārtnē risinājās ilgas un sīvas cīņas. Pēc kara gan ciems strauji atplauka. Tā iedzīvotāji veiksmīgi nodarbojās ar lauksaimniecību, apgādājot ar pārtiku Ķemeru sanatorijas. Agrāk Antiņciemā bija 15 mājas, katrā dzīvoja septiņi, astoņi cilvēki. Šodien ciems ir krietni sarucis, jo 2021. gadā te dzīvojis vien 21 cilvēks.

Līdz 1942. gadam Antiņciemā visi audzēja cigoriņus, kas nonāca Vilhelma Ķuzes konditorejas un Ernesta Mežita kafijas un cigoriņu fabrikā, kas 20. gadsimta 20.–30. gados tika uzskatītas par labākajām Latvijā. Cigoriņus audzēja, žāvēja un nodeva šīm fabrikām tonnām. Līdz Ķemeriem cigoriņus veda ar zirgu, tad salādēja vagonos un – uz Rīgu prom. Vēlāk šai vietā pavasaros ziedēja pieneņu pļavas.

Ko redzēt

24. Kaņiera ezera Niedrāja laipa

Aptuveni 600 m garā taka ir izvietota ezerā uz pontoniem un ļauj iepazīt citādāk nepieejamo un noslēpumaino niedrāju pasauli. Jo augstākas niedres, jo labāk laipas gājējs var iztēloties, kā ir būt putnam un dzīvot niedrēs. Taka ir šaura un nav pieejama cilvēkiem ratiņkrēslos un bērniem ratiņos.

Starp Lapmežciemu un Antiņciemu, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0008 23.4733

Kaņiera ezera Niedrāja laipa

Kaņiera ezera Niedrāja laipa

25. Kaņiera ezera kadiķu audze un putnu vērošanas tornis

Pusceļā starp Lapmežciemu un Antiņciemu neliels lauku ceļš pieved pie Kaņiera ezera, kur ezera malā atrodama viena no lielākajām Latvijas kadiķu audzēm. Kadiķi te aug, pateicoties kaļķainajai augsnei un regulārai zālāju apsaimniekošanai.

Starp Lapmežciemu un Antiņciemu, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0006 23.4716

Skatu platforma Kaņiera pilskalna takas galā

26. Kaņiera pilskalna dabas taka un skatu platforma

Taka no Antiņciema-Jāņkroga ceļa cauri mežam un zāļu purvam aizved uz Kaņiera pilskalnu. Pa ceļam tā šķērso akmeņu valni, kas, iespējams, ir bijis saistīts ar pilskalnu. Par to, cik vecs ir Kaņiera pilskalns un kas to apdzīvojis, vēsturnieki joprojām strīdas. Vieni uzskata, ka tā ir ļoti sena cilšu apmetnes vieta, citi – ka to izmantojuši jūras laupītāji, lai uzbruktu kuģiem. Kaņiera ezera pilskalnu 1867. gadā atrada J. Dērings (*J. Döring*). Par to daudz rakstīts, taču arheoloģiski tas nav pētīts. Latviešu pilskalnu pētnieks E. Brastiņš šo pilskalnu atzinis par neparastu, jo tas ir vienīgais pilskalns, kas atrodas tik tuvu jūrai purvainā un neapdzīvotā vietā. Taka ir lokveida, tās kopējais garums ir 1,3 km. Pilskalna daļā ir izvietota piknika vieta. Ņemiet vērā, ka ugunskuru kurināšana te nav atļauta. Taka ir domāta kājāmgājējiem, tādēļ lūgums pa to nebraukt ar velosipēdiem!

Antiņciema-Jāņkroga 8. km, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 56.9909 23.4266

Ko darīt

27. Dabisko pļavu un cigoriņu stāsts "Dare"

Atpūtas un telšu vieta "Dare" piedāvā ne vien piknika un telšu vietas, ierīkotu nojumes vietu semināriem un privātiem pasākumiem dabā, romantisko "Balto sapņu" bērzu birzi tējas un dabas skaistuma baudīšanai, bet arī dabas sajūtu pastaigas pļavā gida pavadībā gan individuāli, gan viesiem grupās. Viesmīlīgie atpūtas vietas saimnieki Sanita un Indulis piedāvā izzināt interesanto stāstu gan par Ķemeru Nacionālā parka dabiskajām pļavām, gan par cigoriņu audzēšanu Antiņciemā, kā arī nogaršot cigoriņu kafiju, savvaļas augu uzkodas un, ja vienojas, arī ugunskura zupu. Te iegādājama arī "Sanitas Dabas veltes" produkcija no pļavās vāktiem augiem.

"Vidnieki", Antiņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 27891575

Facebook: atputaDARE

GPS 56.9774 23.4605

Cigoriņa (*Cichorium intybus L.*) zieds

28. Putnu vērošana pie Kaņiera ezera laivu bāzes

Kaņiera ezers ar putnu vērošanas torni ir viena no labākajām putnu vērošanas vietām parkā. Ezerā ir 14 salas, uz kurām ievērotas un saskaitītas 237 putnu sugas (kopā Latvijā ir reģistrētas 342 putnu sugas). Ezers ir putnu un zivju krājumu ziņā viens no bagātākajiem ezeriem Latvijā. Tā ir iecienīta makšķernieku un putnu vērotāju vieta. Kaņierī visbiežāk makšķerētā ir līdaka, kam seko līnis, rauda, rudulis, breksis, karūsa, sudrabkarūsa un asaris.

"Kaņiera ezera laivu bāze", Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, GPS 57.0013 23.4890

29. Kaņiera ezera laivu noma

Kaņiera ezers, pie kura izvietota laivu bāze, atrodas Ķemeru Nacionālā parka teritorijā starp Lapmežciemu un Ragaciemu un piedāvā laivu nomu izbraucieniem pa ezeru putnu vērošanai vai makšķerēšanai. Tiek piedāvātas plastikāta laivas un ūdens velosipēdi. Pie ezera izveidotas telšu un piknika vietas.

Kaņiera ezers, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 26225604, GPS 57.0013 23.4890

Kur palikt

30. **Telšu vieta "Dare"**
"Vidnieki", Antiņciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 27891575
Facebook: atputaDARE
GPS 56.9774 23.4605

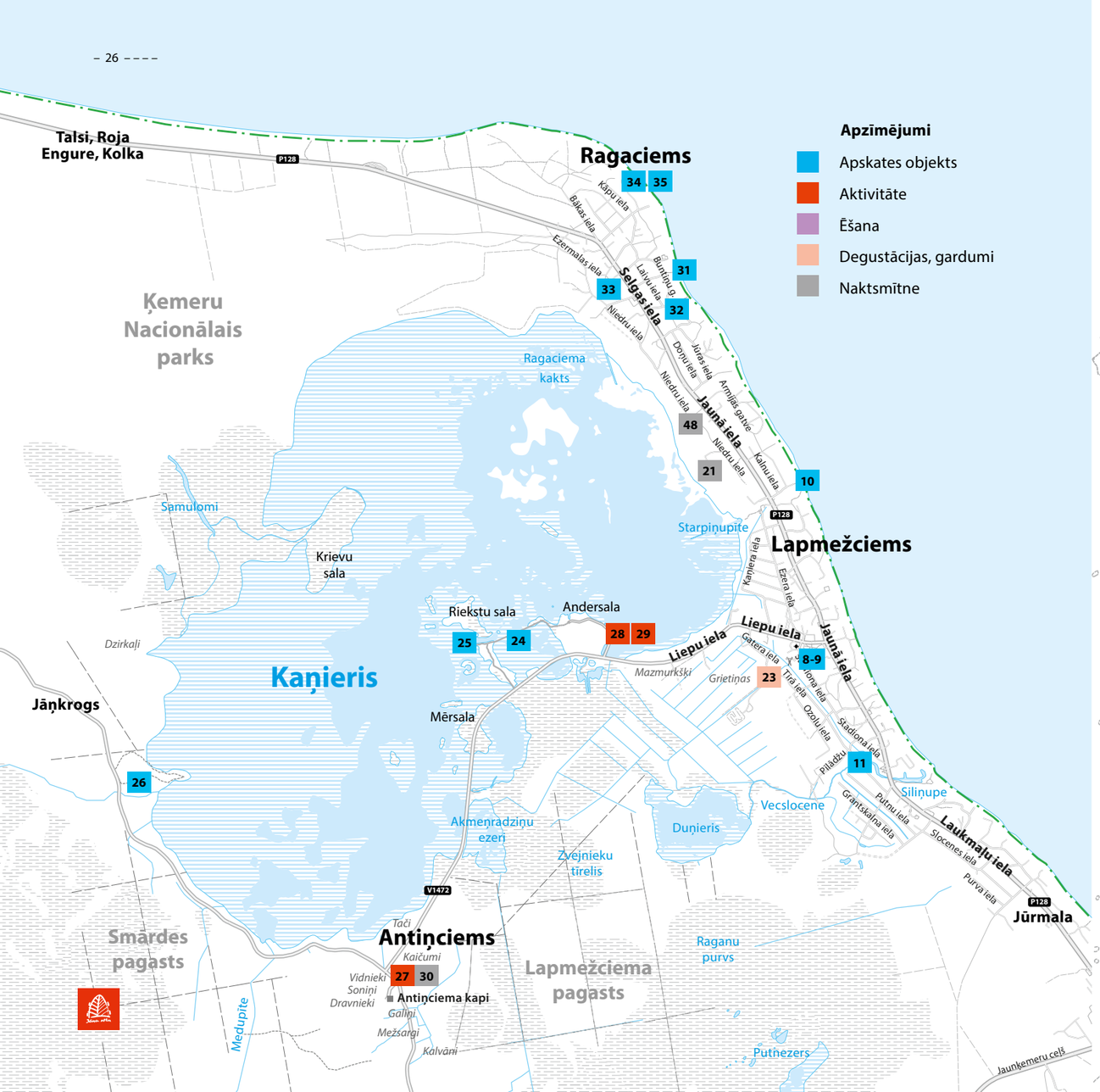

"Es izbrienu ceļa malā. Tāls, nenopļauts lauks, un ceļi sadalās. Bet tagad es gribu laukā, jo ir grēks šo zemi nestaigāt kājām, kad cūkpienes zied! Un, kad es biju gājis kādu stundu pa cūkpieņu kalniem, es atgūlos šajā dzeltenumā, un man likās, ka es tajā esmu mazs dzīvības sākums un saule mani perē."

Imants Ziedonis "Kurzemīte"

Interesants fakts

Kaņieris ir lagūnas tipa ezers. Tas izveidojās pirms aptuveni 4000–6000 gadiem, atkāpjoties senajai Litorīnas jūrai. Tas nozīmē, ka savulaik šeit viļņojās sāļāks un siltāks ūdens nekā mūsdienu Baltijas jūrā. Tieši šī iemesla dēļ ezera gultnē sastopami senie jūras gliemežvāki (subfosilijas). Kaņieris ir ļoti sekls (vidējais dziļums ir tikai aptuveni 0,6 metri), un tā pamatni klāj ciets devona perioda dolomīts. Ezera gultnē uzkrājas biezs gaišu nogulumu slānis – ezera kaļķis. Tas veidojas, mieturaļģēm piesaistot kalcija karbonātu no ūdens. Šis slānis ir kā "laika kapsula", kurā saglabājas ziņas par ezera ekosistēmu tūkstošiem gadu garumā.

Raga ciems

Foto: Imants Klīdzējs

"Zvejnieku būdās, kur tīkli glabājās, visas tās smaržas bija iekšā... Katram bija sava tīklu būdiņa... Tur vasarā varēja dzīvot, tur stāvēja tīkli un zvejas rīki. Vīri tīklu būdiņās aizlaidās pagulēt vieni paši, gadījās, ka iedzēra un tur palika. Skaisti tās būdiņas izskatījās. Ļoti skaisti. Mājiņa pie mājiņas pie jūras."

Nora Ikstena, Imants Ziedonis "Nenoteiktā bija"

Ragaciemā 1870. gadā dibināta un gandrīz 50 gadu darbojusies glābšanas stacija. Domājams, ka stacija atradusies posmā no vecā ūdenstorņa līdz Zvejnieku ielas izejai pie jūras. Foto: Glābšanas stacija Rīgas apriņķa Slokas pagasta Ragaciemā. Ap 1900. gadu. Fotogrāfs Oskars Emils Šmits. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 38609)

Zvejnieku sēta Rīgas apriņķa Slokas pagasta Ragaciemā. Ap 1900. gadu. Fotogrāfs Oskars Emils Šmits. Foto no LNVM krājuma (VN 12441.6 III, foto nr. 3476)

Ragaciems ir vēl viens Lapmežciema pagasta sens zvejniekciems. Tas atrodas uz dienvidiem no Ragaciema raga, kas iestiepies jūrā. No tā arī ciems ieguvis savu nosaukumu.

Dokumentos Ragaciems pirmoreiz pieminēts 17. gadsimta vidū. Apbrīnas vērts ir fakts, ka no tā laika ciemā joprojām pastāv vairāku māju nosaukumi, piemēram, "Buntiņi", "Kauķi", "Ķīri", "Mikuti", "Skadiņi", "Skumpji".

Pastāv seni nostāsti, ka radzinieki (tā dēvēti Ragaciema iedzīvotāji) reiz bijuši nadzīgi kontrabandisti. Slepeni, sadarbojoties ar kuģiem jūrā, tie laivās cēluši malā un veduši Tukuma tirgotājiem tēju, cukuru un citas dažādas preces. Krievijas impērijas laikā ciemā pat izvietots robežsargu postenis, lai nelikumīgo rūpalu pārtrauktu, bet tas cieminiekus tikai saliedējis un stiprinājis viņos kopības garu.

Ragaciemā tāpat kā Lapmežciemā un Bigauņciemā uzņemtas vairākas filmas, kas veltītas jūrai vai kuru kadros bijusi skatāma jūras tēma.

Interesants fakts

Ragaciema apkārtnē zem smiltīm un ūdens atrodas arī kūdras slāņi. Reizēm jūra izskalo tumšus, cietus koksnes gabalus, kas nav parasti zari, bet gan tūkstošiem gadu seni koki no laika, kad šeit bija sauszeme vai purvs.

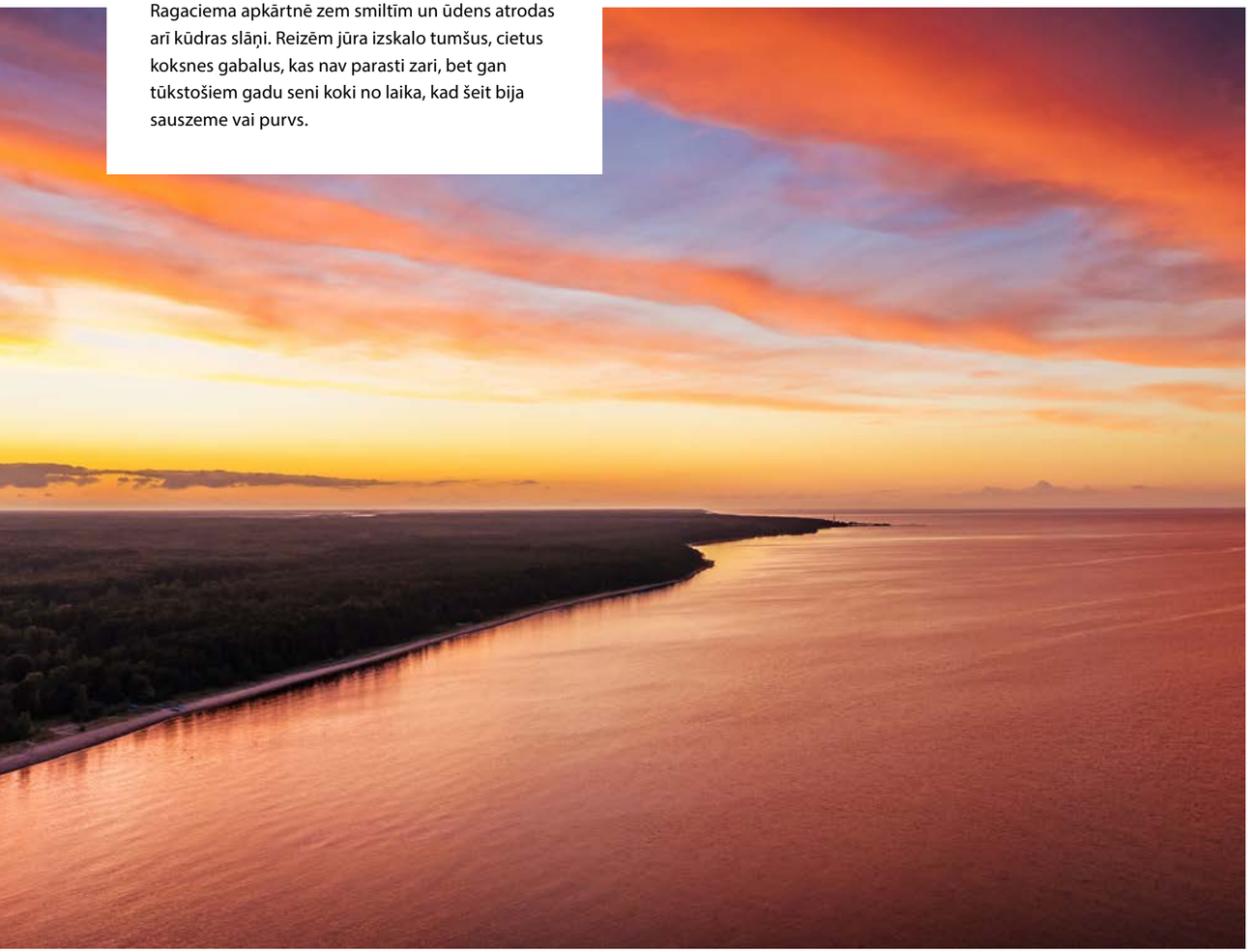

Ragaciema rags

Ģeoloģiskā vēsture

Kā radusies Baltijas jūra?

Pēdējā apledojuma kušanas laikā veidojās ūdens baseini, kas pirms 11 500 gadiem Baltijas jūras ieplakas centrālajā un dienvidu daļā izveidoja Baltijas ledus ezeru. Pirms 10 000 gadiem izveidojās savienojums ar okeānu, ūdens līmenis pazeminājās un, ieplūstot sāļajiem ūdeņiem, izveidojās Joldijas jūra. Zemes garoza turpināja celties, un okeāna ūdens nepieplūda. Ūdens līmenis ievērojami paaugstinājās, un izveidojās Ancilus ezers, kura krasta veidojumi virs mūsdienu ūdenslīmeņa sastopami tikai Ziemeļkurzemē. Ilgstošā laika posmā ūdens sāļums ievērojami pieauga un izveidojās Litorīnas jūra, kuras ūdenslīmeņa svārstību dēļ ļoti aktīvi pārveidojās krasta nogāzes reljefs. Litorīnas jūras līmeņa stabilizācijas laikā saneši tika uzkrāti krasta nogāzes augšējā daļā, veidojot mūsdienās daudzviet sastopamās smilšainās lagūnu barjeras. Par mūsdienu krastu veidošanās sākumu Latvijas piekrastē tiek pieņemts laiks, kad ūdenslīmenis stabilizējās aptuveni pašreizējā stāvoklī (pirms aptuveni 2 800 gadiem).

Avots Nacionālā enciklopēdija

Baltijas plakangliemene *(Tellina baltica)*

Pūšļu fuks (*Fucus vesiculosus*). Aļģei ir pūslīši, kas piepildīti ar gāzi, palīdzot augam turēties vertikāli. Tā veido "zemūdens mežus", kas ir svarīga nārsta un slēptuves vieta zivīm un bezmugurkaulniekiem

Ragaciema rags

Ragaciema rags ir Rīgas līča rietumu krasta izvirzījums, kas beidzas ar seklu un akmeņainu zemūdens sēkli vairāku simtu metru attālumā no krasta. Krasta līnijas virziens mainās no rietumiem – austrumiem uz ziemeļrietumiem – dienvidaustrumiem. **Zemesragu veido iegarens salasveida pacēlums, kas atdala bijušo Litorīnas jūras lagūnu – Kaņiera ezeru no līča**. Absolūtais augstums ir 10 m virs jūras līmeņa.

Ko redzēt

31. Ragaciema sedums

Zvejniecības vēstures cienītājiem te patiks, jo šī ir vieta, kurā iepazīties ar piekrastes zvejnieka pasauli. Seduma būdas joprojām kalpo zvejniekiem par zvejas rīku glabāšanas vietu, kā arī vietu, kur pašiem satikties un runāt jūras lietas. Vienā no būdām redzami arī zvejnieku zābaki, kas bijuši kājās Eduarda Pāvula varonim filmā "Ilgais ceļš kāpās".

"Senču mantojums", Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 63163552, 26451024

GPS 57.0262 23.4952

Spēlfilmas"Ilgais ceļš kāpās" skats – Manfrēds (Uldis Dumpis) un Marta (Lilita Ozoliņa), 1981. gads. Fotogrāfs Valdis Lavrinovičs. Foto no Latvijas Nacionālā arhīva (LNA) krājuma

32. Piemiņas akmens "Jūras paņemtajiem"

Piemiņas akmens, godinot visus jūras paņemtos, stalti stāv mazo Ragaciema ieliņu krustcelēs un ir apskatāms ikvienam. Godinot visus, kuri gājuši bojā jūrā, Ragaciemā tika īstenota tēlnieka Oļega Skaraiņa (1923–2017) un viņa dzīvesbiedres Irēnas Skaraines iecere. Piemiņas zīmi pašam O. Skarainim gan neizdevās īstenot, to pabeidza tēlnieks Ojārs Feldbergs.

Ikvildu–Skroderu–Vectēraudu gatves krustojums, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0240 23.4948

33. Piemiņas vieta Imantam Ziedonim

1933. gadā Ragaciema "Birutās" zvejnieku ģimenē dzimis dzejnieks un sabiedriskais darbinieks Imants Ziedonis. Nesagaidījis savu 80. dzimšanas dienu, I. Ziedonis nomira 2013. gadā un ir apbedīts savas dzimtas kapos Ragaciemā. Te viņam no dzirnakmens, kas savulaik atradies dzejnieka mājās Murjāņos un kalpojis par galdu viesu uzņemšanai, izveidots piemineklis. Blakus dzirnakmenim lasāms lakonisks dzejnieka paraksts no ielūgumiem viņa 50 gadu jubilejā. Pieminekļa autors ir Jānis Dripe.

Ragaciema kapi, Liepu iela 2, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0256 23.4867

34. Ragaciema bāka

Bāka atrodas 10 minūšu gājiena attālumā no Ragaciema atpūtas vietas – pludmales. Šo, jauno bāku uzcēla pēc 1960. gada, kad pārstāja darboties Ragaciema vecā bāka. Šīs bākas augstums ir 30 metri, augstums 37 metri, bet redzamība – 16 jūras jūdzes.
1999. gadā bāka rekonstruēta un mūsdienās pilda arī mobilo telefonu sakaru torņa funkcijas. Bāka darbojas automātiskajā režīmā un ir pieslēgta mākslīgajam zemes pavadonim.

Kāpu ielas galā (noejot pa taku līdz jūrai), Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0344 23.4860

35. Ragaciema vecā bāka

Ragaciema pludmalē joprojām var apskatīt seno zvejnieku bāku, kas ir vienīgā šāda tipa bāka, kas vēl palikusi Latvijas piekrastē. Tā celta 1875. gadā un ir 6 m augsta. Tās uzdevums bija kalpot par orientieri zvejniekiem. Bākas tornis tika mūrēts no ķieģeļiem, tad apmests. Pirmā pasaules kara laikā bāku nopostīja, un to atjaunoja vien 1939. gadā. Darbojās tā līdz 1960. gadam.

Kāpu ielas galā (noejot pa taku līdz jūrai), Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0331 23.4893

Imants Ziedonis

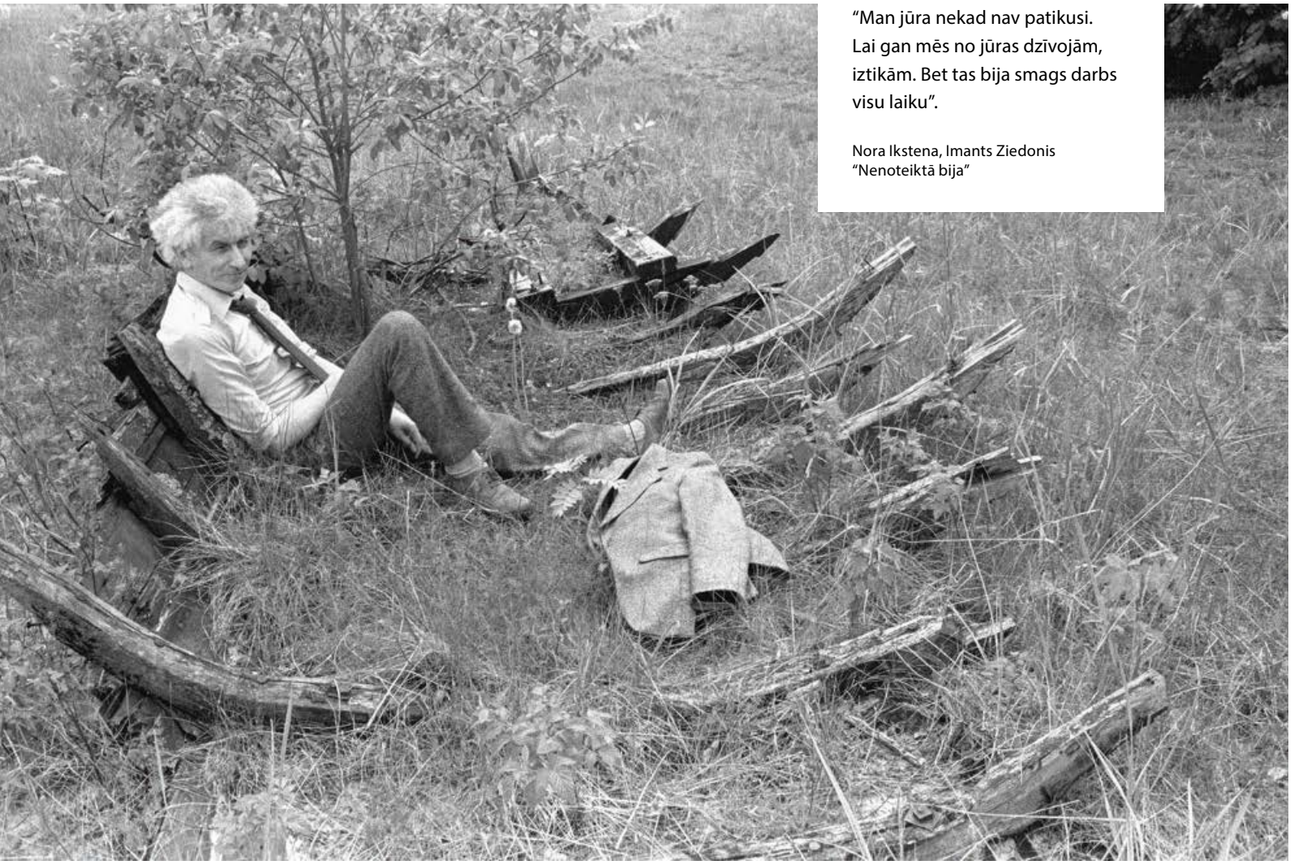

Imants Ziedonis Ragaciemā. Fotogrāfs Gunārs Janaitis

"Man jūra nekad nav patikusi. Lai gan mēs no jūras dzīvojām, iztikām. Bet tas bija smags darbs visu laiku".

Nora Ikstena, Imants Ziedonis "Nenoteiktā bija"

Imants Ziedonis (1933–2013) ir viens no izcilākajiem un visvairāk lasītajiem 20. gs. otrās puses latviešu dzejniekiem un publicistiem, īsās prozas žanra – epifānijas un literāro pasaku autors. Spilgts dižkoku kustības aizsācējs* 20. gs. 80. gados un Latvijas neatkarības atjaunošanas laika sabiedriskais darbinieks, Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāts, Kultūras fonda un Latvijas institūta vadītājs. Pēc viņa scenārijiem tapušas vairākas dokumentālās filmas. Apbalvots ar 2. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni, Tukuma Goda pilsonis.

Dzimis zvejnieku ģimenē. Mācījās Lapmežciema pamatskolā un Engures septiņgadīgajā skolā, 1952. gadā pabeidza Tukuma 1. vidusskolu. No 1952. līdz 1959. gadam neklātienē studēja filoloģiju Latvijas Valsts universitātē.

* 80 gados I. Ziedonis nodibināja Dižkoku atbrīvošanas grupu. Viņš ar domubiedriem devās talkās, lai attīrītu Latvijas dižkokus no krūmiem un aizmirstības, kas uzskatāma par zaļās kustības aizsākumu Latvijā, par simbolisku pretpolitisko darbību, kas stiprina tautas vēsturisko atmiņu.

Imants Ziedonis ar māsu Dailu ap 1936. (?) gadu. Foto no Lapmežciema muzeja krājuma

Ziedonis (pirmais no labās puses) kopā ar skolas biedriem Tukumā, ap 1950. gadu. Foto no Tukuma muzeja krājuma

Kūpinātu reņģu smarža, dūmi maldās.
Laivas melnās. Vīri brūnie. Kāpas baltās.

Ragaciema rags zied baltiem pūpoliem,
Tā tas notiek – ziema beidzas katru ziem.

Nevar saprast – kaijas kliedz vai kaijas klaigā.
Jūra – spogulī, un tālu balsis staigā.

Sievas reņģes žāvē. Dūmos. Mūžs ir grūts.
Pūpoli par ļaudīm Dievu lūdz.

Un, vēl nejauzdami pasaul's galu,
Veči sēž pie veikala, dzer alu.

Laiks ir brīnišķīgs! Kā reņģe svaigs.
Nav kur steigties, saku. Vēl ir laiks.

Imants Ziedonis "Ragaciems"

Ko darīt

36. Waterskiing service – RC Beach Service

Izlaid jūriņā ar ūdensslēpēm!

Laivu iela 3, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 20000117

GPS 57.0245 23.4946

37. Seduma SUP noma

Izīrē SUP dēļus aktīvai atpūtai Ragaciema pludmalē!

Ragaciema sedums, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 20490842

Facebook: seduma supi

GPS 57.0262 23.4954

38. Ūdens motociklu noma Ragaciemā

Zvejnieku iela, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 26755574,

Facebook: UdensmochiRciems

GPS 57.0308 23.4926

39. "Gaismas centrs"

Meditācijas un radoša darbošanās, pasākumu norises vieta pozitīviem cilvēkiem, lai piepildītos ar prieku, mīlestību un laimi.

Niedru iela 22, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 22049000

Facebook | Gaismas centrs

GPS 57.0157 23.4978

Degustācijas un vietējie gardumi

"Kalnpuru zivis"

Ragaciema zivju tirdziņš

Ragaciema pludmale

40. "Kalnpuru zivju" degustācija

"Kalnpuru zivis" ir ģimenes uzņēmums, kas nodarbojas ar zivju kūpināšanu un apstrādi, ražojot zivju produkciju. Uzņēmums piedāvā iespēju mājīgā atmosfērā degustēt gardās kūpinātās zivis un jauki pavadīt laiku. Interesentu grupām ir iespēja iepazīties ar zvejniekciema ikdienu un zivju kūpināšanas procesu. Iepriekš sarunājot, ir iespēja organizēt ekskursiju uz Ragaciema sedumu.

"Kalnpuru zivis", Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 25139866, www.kalnpuruzivis.lv

GPS 57.0254 23.4878

41. "Mauriņi-S"

SIA "Mauriņi-S" ir neliels ģimenes uzņēmums, kas ar zivju kūpināšanu nodarbojas kopš 1995. gada. Zvejniecības un zivju pārstrādes māksla ir pārmantota no senčiem paaudžu paaudzēs, kuri te Ragaciemā dzimuši, auguši un jūrā gājuši. Šobrīd zvejniecība ir tikai hobijs, bet pamatdarbs – zivju produkcijas ražošana. Ģimene savā ražotnē gatavo zivju produkciju gan karsti, gan auksti kūpinātā veidā. Visas receptes ir pašu izgaršotas, meklējot labāko rezultātu.

Laivu iela 24, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 29374291

www.maurinis.lv, www.kupinatas-zivis.lv

GPS 57.0269 23.4901

42. Ragaciema zivju tirdziņš

Ragaciema tirgus ir izslavēts ar svaigi kūpinātām Baltijas jūras veltēm, kuras tiek pagatavotas pēc īpašām vietējām receptēm un izceļas ar īpaši augstu kvalitāti. Ragaciema zivju tirdziņš ir īpaša vieta, kurā nobaudīt zivis un svētdienās – siltu zivju zupu!

Selgas iela 1E un 1F, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, GPS 57.0241 23.4920

43. Satikšanās vieta "Skudras"

"Skudras" ir satikšanās vieta, kā tas izsenis bijis tirgū, kur pircēji satiekas ar produktu ražotājiem un audzētājiem. Te iespējams iegādāties žāvējumus, dažādas gaļas un uzkodu plates, kā arī citus kulināros gardumus no pašu ražotiem produktiem.

Ragaciema tirgus, Selgas iela 1A, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 29465745, www.facebook.com/satiksanasvietaSkudras

GPS 57.0241 23.4922

44. "Selgas beķereja & Ciema pizza"

Beķereja un picērija atrodas vienuviet Ragaciema zivju tirdziņa teritorijā. Beķereja katru dienu piedāvā svaigi ceptas smalkmaizītes, bulciņas, pīrādziņus un kūciņas. Picu var izvēlēties uz vietas un jau pēc neilga brīža saņemt to svaigi ceptu. Picas top itāļu krāsnī, un cepšanas receptes un prasmes saimnieki apguvuši no īsta itāļu meistara. Ideāla vieta, kur paņemt līdzi ceļojumā kaut ko tikko svaigi ceptu!

Ragaciema tirgus, Selgas iela 1A, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

+371 29465745

GPS 57.0243 23.4920

"Selgas beķereja & Ciema pizza"

Kur paēst

45. **Ģimenes restorāns "Bermudas"**
"Jūrnieki", Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads, +371 20063225, www.bermudas.lv
GPS 57.0265 23.4881

46. **Grilbārs-picērija "Ribas**", Selgas iela 15, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads
+371 22330034, Facebook: griburibu
GPS 57.0266 23.4887

47. **"Selgas beķereja & Ciema pizza"**
Selgas iela 1A, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads
+371 29465745, Facebook: MajasMiklai
GPS 57.0243 23.4920

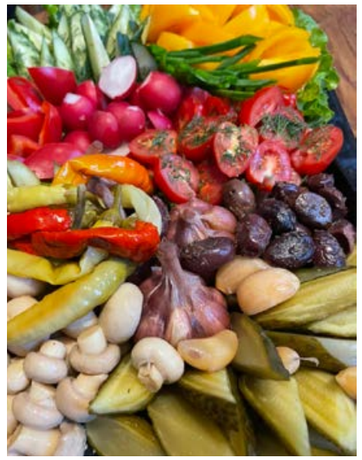

Attēlā augšpusē: satikšanās vieta "Skudras"
Pa kreisi: restorāns "Bermudas"

Kur palikt

48. **Viesu nams "KVN"**,
Jaunā iela 14, Ragaciems,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads
+371 20268864
GPS 57.0182 23.4971

49. **Viesu nams**
"Sunrise Beach Villa"
Doņu ielas galā, Ragaciems,
Lapmežciema pagasts, Tukuma
novads, +371 25163606
Facebook: beachvillaragaciems
GPS 57.0230 23.4980

50. **Brīvdienu māja**
"Ragaciema Skadiņi"
"Skadiņi", Ragaciems,
Lapmežciema pagasts, Tukuma
novads, +371 29255180
Facebook: Ragaciema Skadiņi
GPS 57.0227 23.4909

51. **Viesu nams "Baltā saule"**
"Bērziņi", Ragaciems,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads
+371 26082422, 28737787
Facebook: Atpūtas komplekss
"Baltā saule"
baltasaule.mozellosite.com
GPS 57.0229 23.4966

52. **Brīvdienu māja "See Bees"**
Niedriņu iela 2, Ragaciems,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads
+371 25560858, 20202134
Facebook:
SeeBees vacation homes
GPS 57.0222 23.4922

Brīvdienu māja "Ragaciema Skadiņi"

53. **Viesu nams "Smaidas"**
"Smaidas", Ragaciems,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads, +371 22442288
www.smaidas.lv
GPS 57.0230 23.4906

54. **Viesu nams "Lindaga"**,
"Dimanti", Ragaciems,
Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads
+371 29145155
GPS 57.0242 23.4909

"Smaidu darbnīcas" pasākumu vadītāji viesu namā "Baltā saule"

Brīvdienu mājas "See Bees"

55. **Atpūtas vieta "Ragaciems"** –
atpūtai ar teltīm un kemperiem.
Plūdoņu gatve 15, Ragaciems, Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads, +371 29221566, www.ragaciems.lv
GPS 57.0269 23.4946

56. **Viesu nams "Kajaki"**, Laivu iela 25, Ragaciems,
Lapmežciema pagasts, Tukuma novads
+371 28818127, GPS 57.0277 23.4913

57. **Viesu nams "Arnicāni"**
"Arnicāni", Ragaciems, Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads, +371 29193503, www.arnicani.lv
GPS 57.0281 23.4880

58. **Viesu nams "Searooms Ragaciems"**
"Silkalniņi", Ragaciems, Lapmežciema pagasts
Tukuma novads, +371 29198959, 29237062
Facebook: searooms, GPS 57.0274 23.4851

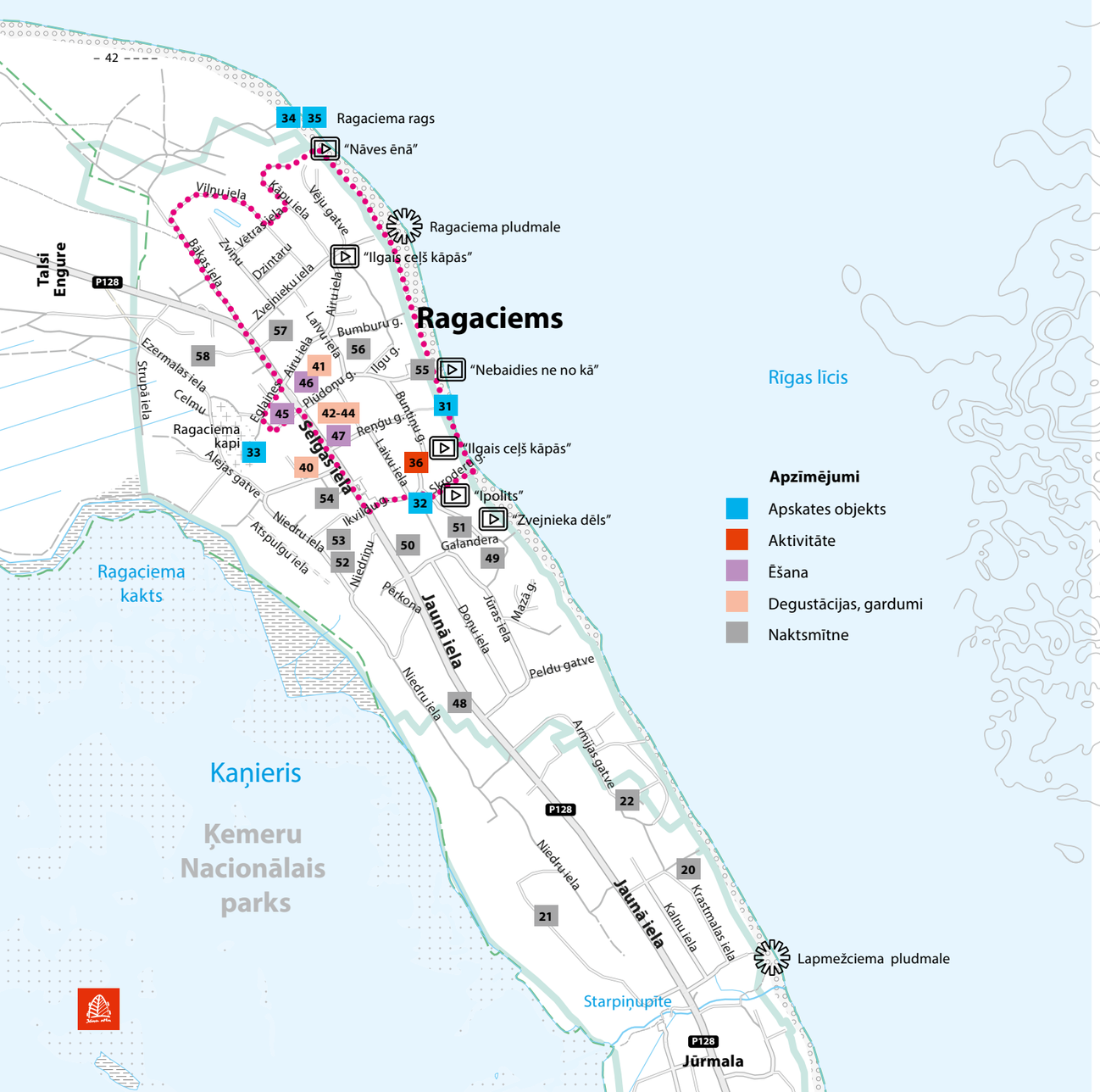

Ragaciema pludmale

Oficiālā peldvieta atrodas Zvejnieku ielas galā. Uz peldvietu norādes nav izvietotas. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends un divas tualetes – viena ir Ragaciema Zvejnieku ielas galā, otra ir pie "Ragaciema seduma". Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pludmalē izvietoti atsevišķi bērnu rotaļu laukumu elementi un uzstādīti āra trenažieri.

Adrese: Zvejnieku ielas gals, Ragaciems, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads
GPS 57.0317 23.4927

Pārgājienu maršruts

Loks cauri Ragaciemam

Maršruts izvedīs cauri Ragaciemam, ļaujot iepazīt gan tā šodienu, gan pagātni. Dodoties tajā, varēs ieraudzīt šī zvejniekciema abas bākas – veco un jauno, kas pilnībā atšķiras no visām pārējām Latvijas bākām, iegriezties Ragaciema sedumā, kur sajust agrāko zvejniekciema auru, kas dzīva te joprojām. Pa ceļam būs gan piemineklis "Jūras paņemtajiem", gan Ragaciema zivju tirdziņš, kurā nopērkamas ne tikai zivis. Maršrutu iesākt vai pabeigt aicinām ar Ragaciema kapu apmeklējumu, kurā pateikt labus vārdus ciema ievērojamākajam cilvēkam Imantam Ziedonim.
Maršruts ir apļveida, un to iesākt var gan pie restorāna "Bermudas", gan stāvlaukumā pie "Lindagas". Maršruta garums ir aptuveni 3,8 km. To var veikt arī ar velosipēdu.

Vairāk par maršrutu lasi te:
www.visittukums.lv

Maršruts atzīmēts kartē blakus ar sarkanu krāsu

Gausā jūdze

Gausā Jūdze. Seši kilometri.
Zila jūra, liedags balts un mežs.
Vēl joprojām – gadalaiki četri,
Un tā pati mūžība vēl dveš.

Imants Ziedonis "Ragaciems. Gausā jūdze"

Tūlīt aiz Ragaciema sākas tā dēvētā "Gausā jūdze". Šajā 6–7 kilometrus garajā posmā nekad nav bijušas nevienas mājas, tāpēc senos laikos, braucot ar zirgu no viena ciema uz otru vai no Engures uz Rīgu, laiks vilkās ļoti lēni, gausi.
Te pēc nostāstiem senos laikos ceļiniekiem mēdza uzbrukt laupītāji, jo ceļš bijis ne vien garš, bet arī vienmuļš un neapdzīvots. Ceļinieki, mērojot ceļu pa Gauso jūdzi, centās atrast kādu līdzbraucēju, jo apkārtnes mežos siroja laupītāji un vienam doties ceļā nešķita droši. Gausajā jūdzē laupīšanas un uzbrukumus vietējiem zvejniekiem un zemniekiem veicis arī nostāstiem apvītais lielceļu laupītājs Kaupēns.

Gadsimtiem Gausā jūdze kalpojusi arī kā robeža, kas atdalījusi dažādu etnisko grupu apdzīvotus novadus, administratīvās teritorijas un pat frontes, kuru ierakumi dažviet kāpās joprojām saglabājušies.
Te pāri gājis gan vācu, gan krievu karaspēks, un tagad tik mierīgajā līci reiz bija noenkurojušies kara kuģi.

Mūsdienās Gausā jūdze ir iecienīta vieta atpūtnieku vidū tās plašās un smilšainās pludmales dēļ. Tā ietilpst Ķemeru Nacionālā parka teritorijā. Krasta smiltīs sastopama sālsvirza un kāpu kviesis. Tie ir pirmie augi, kas aiztur vēja pūstās pludmales smiltis, veidojot ap sevi nelielus uzkalniņus – pirmās kāpas. Tiem, kas mīl sauļoties vai staigāt gar jūru, Gausajā jūdzē izvietotas 14 nelielas norādes "Uz jūru". Taciņas šajā meža joslā izvedīs jūras krastā, vienlaikus neļaujot bojāt kāpas un izbradāt tur augošos augus.

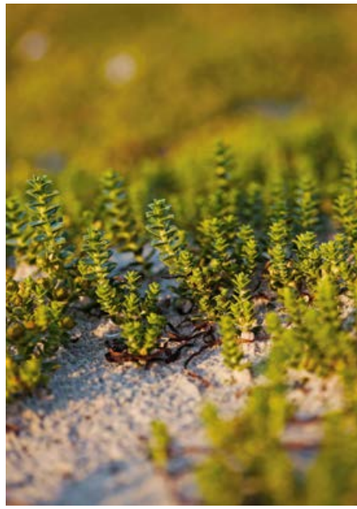

Biezlapainā sālsvirza
Honckenya peploides

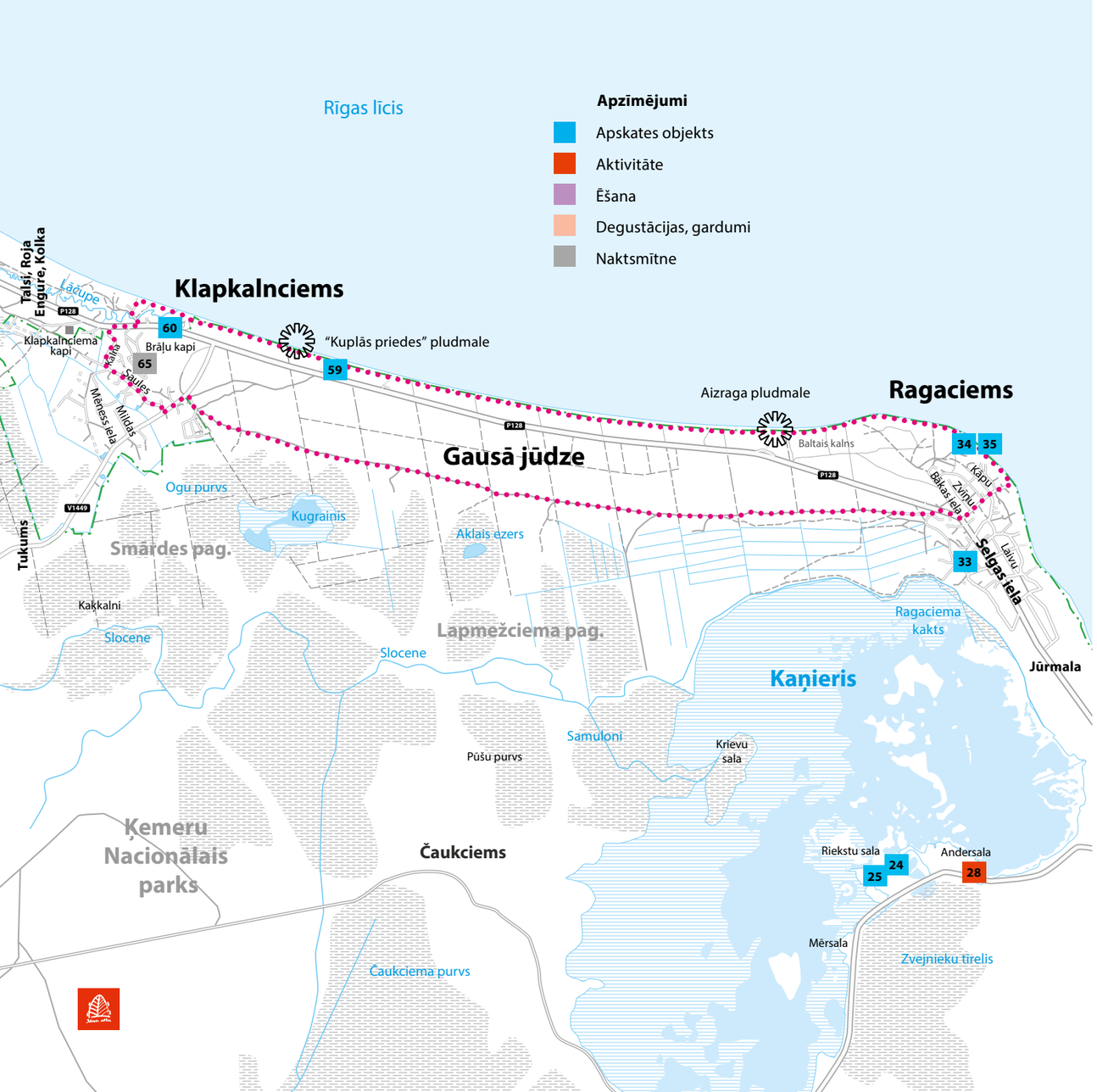

Pludmales

Gausās jūdzes "Kuplās priedes" pludmale

Neoficiālā peldvieta "Kuplā priede" atrodas Gausajā jūdzē – Lapmežciema pagastā tuvāk Klapkalnciemam. Uz peldvietu izvietota norāde "Uz jūru" līdz ar informāciju par stāvlaukumu. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends, tualete, kā arī atpūtas soli un galdi, un speciāli ierīkotas ugunskura – piknika vietas, kā arī bērnu rotaļlaukuma elementi. No stāvlaukuma līdz pludmalei ved speciāli ierīkota taka, izklāta ar dēļiem.

Adrese: "Kuplā priede", Lapmežciema pagasts Tukuma novads, GPS 57.0384 23.4029

Gausās jūdzes "Aizraga" pludmale

Peldvieta "Aizrags" atrodas oficiālās peldvietas "Ragaciema pludmale" ziemeļu pusē, Gausajā jūdzē. Uz peldvietu izvietota norāde "Uz jūru" līdz ar informāciju par stāvlaukumu. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends, tualete, kā arī atpūtas soli un galdi, un speciāli ierīkotas ugunskura – piknika vietas, kā arī bērnu rotaļlaukuma elementi. Tualete nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. No stāvlaukuma līdz pludmalei ved speciāli ierīkota taka, izklāta ar dēļiem.

Adrese: "Aizrags", Lapmežciema pagasts, Tukuma novads GPS 57.0334 23.4584

Pārgājienu maršruts

Gausā jūdze – Laupītāju ceļš

Ejot cauri abiem Gausās jūdzes galiem – Ragaciemam un Klapkalnciemam, iespējams, sajutīsiet vietējo zvejnieku kūpinātavu dūmu smaržu, kas liecina, ka tūliņ, tūliņ no namiņa laukā tiks ņemtas tikko nokūpinātas zivis. Ja esat gardēdis, tad iesakām uzjautāt saimniekam, vai ceļiniekiem arī kas iegādājams atliks, jo neko gardāku nebūsiet ēdis!
Maršruts ir apļveida, tāpēc starta un finiša vietu nosaka pats gājējs. Ja Gausajā jūdzē ierodaties ar auto, tad to iespējams novietot gan ciematos atrodošajos stāvlaukumos, gan divos stāvlaukumos pie jūras, kuri atzīmēti kartē. Maršruts jebkurā brīdī ir noīsināms, izmantojot kādas no pludmalē uzstādītajām kāpnēm, kurām kartē iepretim atzīmētas stigas. Ja kāda iemesla pēc nevēlaties doties pa pludmali, tad no Ragaciema līdz Klapkalnciemam pa kāpas malu ved labi iemīta taka. No tās paveras skaists skats uz Rīgas līci.

Vairāk par maršrutu lasi te:
www.visittukums.lv

Maršruts atzīmēts kartē blakus ar sarkanu krāsu

Klapkalnciems

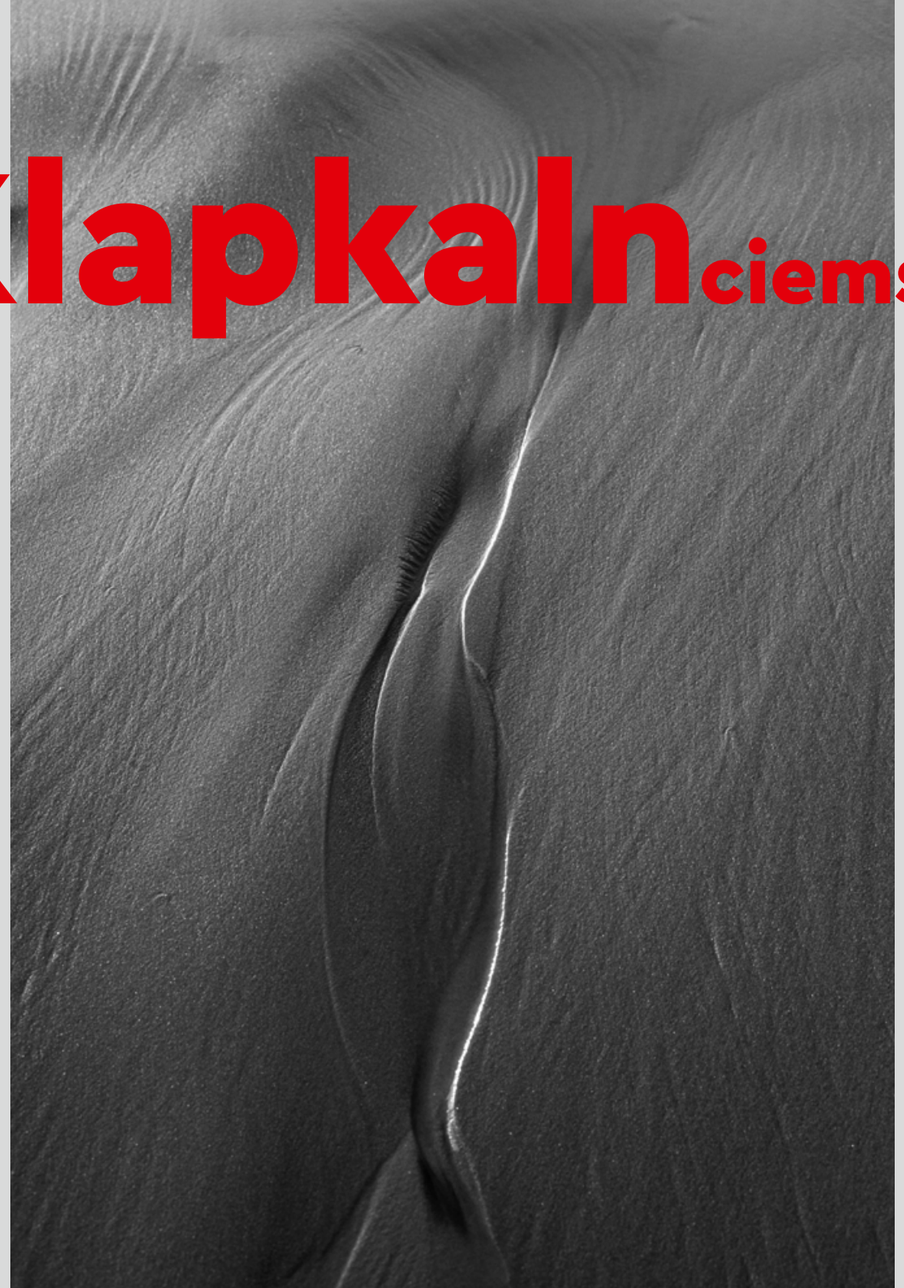

Foto:
Imants Klīdzējs

"Vai esat redzējuši jūru, kas zied kā ābeles pavasarī?"

Imants Ziedonis "Epifānijas"

Klapkalnciems atrodas Engures pagastā starp Apšuciemu ziemeļrietumos un Ragaciemu dienvidaustrumos. Pirmā un Otrā pasaules kara laikā pie Klapkalnciema notikušas lielas kaujas. Kāpās vēl joprojām ir skatāmi šo laiku ierakumi, kurus izveidojuši somu jēgeri, kuri 1916. gadā cīnījās vācu armijas pusē.

Ceļotāju grupa pie pieminekļa somu jēgeriem Kalpkalnciemā 1930. gados. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Klapkalnciems ir viens no jaunākajiem zvejniekciematiem. Caur to tek Lāčupīte, pie kuras grīvas reiz bijušas samērā stāvas kāpas. Stāsta, ka pirmie iedzīvotāji šeit apmetušies uz dzīvi, kad ciemam vēl nav bijis nosaukuma. Ceļotāji, kas tuvojušies ciemam, jau iztālēm dzirdējuši cirvju un āmuru klaudzienus: klip, klap. Tā kā ciemā apmetās arvien jauni iemītnieki, darbarīku klaudzieni skanējuši nepārtraukti. Tā nu ciems ieguvis Klapkalnciema nosaukumu.

Zināms, ka apdzīvota vieta *Klappekalne* atzīmēta kādā 1798. gadā izdotajā kartē. Līdz 18. gadsimta beigām Klapkalnciemā pie Lāčupītes esot bijis tikai robežsargu kordons. 19. gadsimtā "Klapiņos", kā ciemu mīļi dēvē tukumnieki, zvejniecība un zivju pārstrāde bijusi ļoti aktīva. Te pat būvēti kuģi.

Mākslas filmas "Nameja gredzens" kadrs Lāčupītē. Foto "Cinevilla Films"

Ko redzēt

59. Somu jēgeru cīņu piemiņas vieta

Klapkalnciema austrumu pusē kapās joprojām redzamas ierakumu vietas, kuras Pirmajā pasaules karā izrakuši somu jēgeri, kas toreiz cīnījās vācu armijas pusē. 1997. gadā jūras krasta kāpās, kur 1916. gadā somu jēgeri cīnījušies, uzstādīta piemiņas zīme. Granīta piemiņas akmens simboliski izveidots no Ziemas kara Mannerheima aizsarglīnijas prettanku nocietinājumos bijuša akmens.

Starp Ragaciemu un Klapkalnciemu piekrastes kāpās netālu no Kalpkalnciema robežas, Lapmežciema pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0401 23.3943

60. Somu jēgeru cīņu piemiņas vieta un kapi

Vēl viena piemiņas vieta kā nelieli Brāļu kapi izveidota Klapkalnciemā, šosejas malā. Piemiņas akmens Pirmajā pasaules karā kritušajiem somu jēgeriem uzstādīts vietā, kur apglabāti pieci kaujās kritušie somu karavīri. 2004. gada maijā tas te svinīgi tika atklāts no jauna, jo sākotnēji – 1929. gadā uzstādītais piemineklis padomju okupācijas laikā bija nojaukts.

Somu vēlēšanās atbrīvoties no Krievijas varas palielinājās līdz ar Pirmā pasaules kara sākumu 1914. gadā. Vācija, kas karoja ar Krieviju, piekrita apmācīt 200 brīvprātīgo somu. Apmācība sākās 1915. gada 25. februārī Lokštedā, netālu no Hamburgas. 1916. gada maijā no somiem tika izveidots Karaliskais Prūsijas Jēgeru bataljons Nr. 27 un, lai bataljons iegūtu frontes pieredzi, to nosūtīja uz austrumu fronti Kurzemē, tagadējā Latvijas teritorijā. Bataljons piedalījās arī kaujās starp Misas upi un Rīgas līci.

Brāļu kapi, Klapkalnciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0427 23.3697

Somu jēgeru cīņu piemiņas vieta kāpās

61. Lāčupītes dendrārijs, Labsajūtas taka un dārzs

Izstaigājot taciņas piekrastes mežos, šī ir vieta, kurā noteikti pabūt! Lāčupītes dendrārijs ir aizsargājama dabas teritorija, kas, protams, mostas pavasarī, bet ir ārkārtīgi skaista arī ziemā. Dendrārijā aug vairāk nekā 400 koku un krūmu sugu, un tajā ir izveidotas arī īpašas dažādo noskaņu zonas. Taču visiecienītākais šīs vietas apmeklēšanas laiks ir maijs, kad pilnā krāšņumā zied rododendri. Bet, lai tiktu līdz tiem, vispirms ir iespējams izstaigāt 2021. gadā izveidoto Lāčupītes Labsajūtas taku, kuru papildina noskaņu pieturas punkti, norādes, gājēju celiņi, atpūtas vietas un laukumiņi bērniem.

Starp Klapkalnciemu un Apšuciemu, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29393605

GPS 57.0443 23.3560

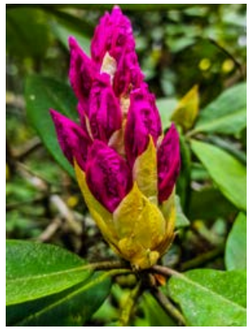

Lāčupītes dendrārijs un Labsajūtas taka

"Klapkalnciema zivis"

Degustācijas un vietējie gardumi

62. "Klapkalnciema zivis"

Ģimenes uzņēmuma IK "Stubiņš" pamatdarbība ir zvejas produktu apstrāde mājas apstākļos. Zivis tiek zvejotas Rīgas līcī un Engures ezerā. Uzņēmuma produkciju ar zīmolu "Klapkalnciema zivis" var iegādāties Klapkalnciema kioskā pie veikala "V.I.P." vai uzņēmuma ražotnē Klapkalnciemā, Saules ielā 38. Ikvienam Slokas-Talsu šosejas garāmbraucējam ir iespēja piestāt un nogaršot vai līdzi paņemt uz ugunskura vārītu zupu.

Klapkalnciema veikals "V.I.P.", Klapkalnciems
Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26372856, www.facebook.com/klapkalnciema

GPS 57.0427 23.3631

Ko darīt

63. Izbraucieni ar ūdens motocikliem

Pa jūras malu Klapkalnciema pludmalē ir iespējams baudīt braucienu ar ūdens motociklu, kas patiks gan tiem, kas brauc pirmo reizi, gan arī jau pieredzējušiem braucējiem. Piedāvājumā ūdens motocikli, kas ir stabili un ļoti viegli vadāmi.

Klapkalnciema piekraste,
Engures pagasts,
Tukuma novads

+371 28383078

GPS 57.0431 23.3673

Brīvdienu māja "Silazari"

Atpūtas un sporta bāze "Ronīši"

Kur paēst

64. **Āra kafejnīca "Klapkalnciema zivis"**
"Anniņas", Klapkalnciems, Engures, Tukuma novads
+371 26372856, Facebook: Klapkalnciema zivis
GPS 57.0426 23.3626

Kur palikt

65. **Atpūtas un sporta bāze "Ronīši"**
"Ronīši", Klapkalnciems, Engures pagasts,
Tukuma novads, +371 26305551, www.ronisi.lv
Facebook: rturonisi, GPS 57.0412 23.3661

66. **Brīvdienu māja "Silazari"**
"Silazari", Klapkalnciems, Engures pagasts,
Tukuma novads, +371 28304413
www.silazari.lv, GPS 57.0417 23.3528

Klapkalnciema pludmale

Oficiālā peldvieta atrodas pašā Klapkalnciema centrā. Uz peldvietu norādes nav un pludmales apmeklētājiem jāvadās pēc informācijas, kas izvietota stāvvietā pie Slokas–Talsu šosejas. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends un tualete. Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā atrodas arī bērnu pārtīšanas galdiņš. Pludmales daļā izvietoti bērnu rotaļu laukumu elementi, kā arī izvietotas atkritumu urnas.

Adrese: Klapkalnciems, Engures pagasts,
Tukuma novads
GPS 57.0448 23.3679

Apšu ciems

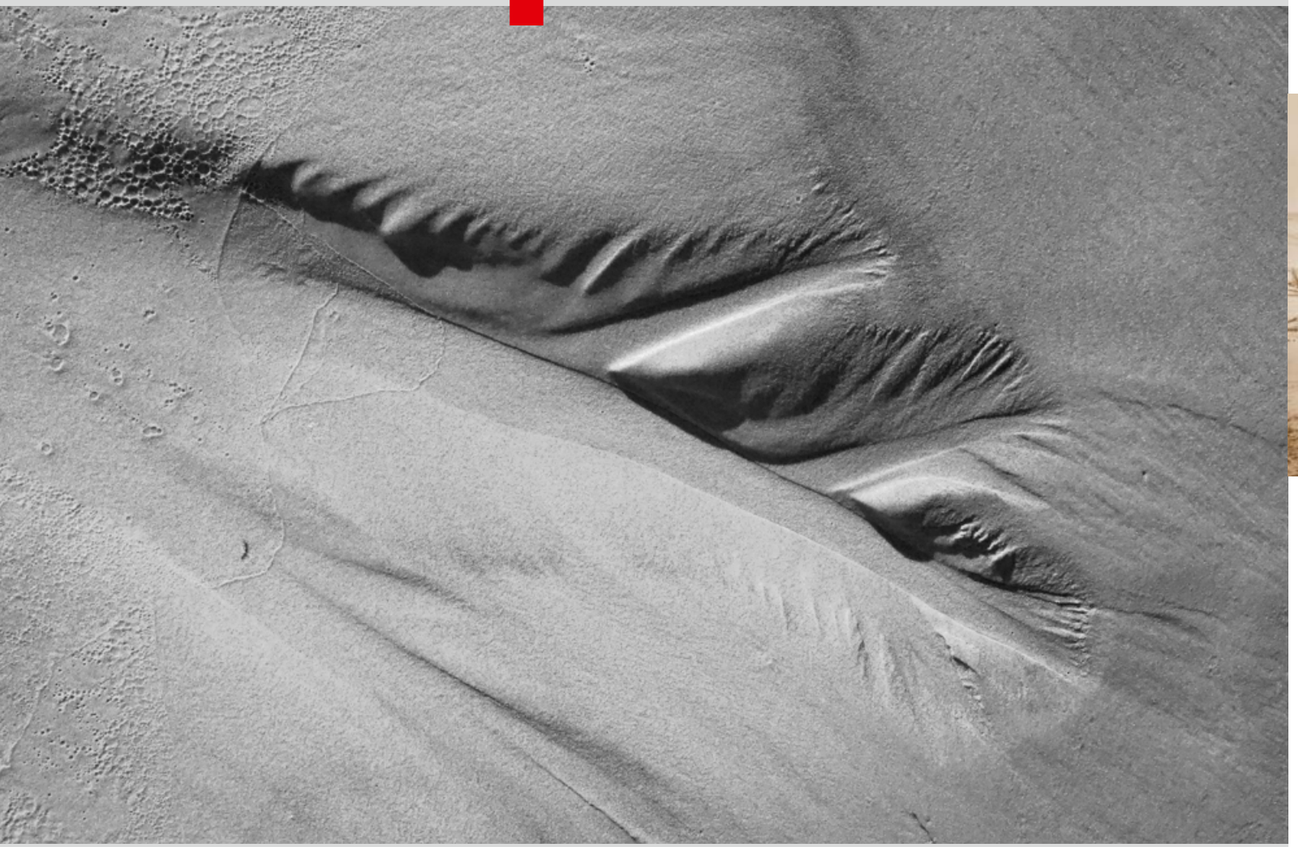

Foto: Imants Klīdzējs

"Dienās jūra ir pilna gaismas, ko tai dod debesis. Naktīs jūra ir pilna siltuma, ko tai devusi diena. Es eju gar pašu jūras malu, izpletis rokas kā spārnus, un viena roka man ir zemes pusnakts miglā un otra ir virs jūras. Tas ir tas, ko es saucu – par tuvumu. Tas IR tas."

Imants Ziedonis "Epifānijas"

Tīklu vešana jūrā Apšuciemā 1960. gados.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Apšuciema skola 1928. gadā. Foto no Tukuma muzeja krājuma

Apšuciema zvejnieks.
Foto Valdis Brauns, 1973. gads

Apšuciems Engures pagastā ir bijis ne vien zvejniekciems, bet arī vieta, kur reiz būvēti burinieki. Šodien pēc Latvijas ciemu iedalījuma tas tiek uzskatīts par vidējciemu, kurā dzīvo nedaudz mazāk kā 200 iedzīvotāju.

Apšuciems savu nosaukumu, iespējams, ieguvis no zvejnieka Apšes, kas ciemā nodarbojies ar tirdzniecību un 19. gadsimta sākumā vedis labību pārdošanai uz Rīgu. Taču varbūt nosaukums arī radies no lībiešu vārda *apša*, kas nozīmē lielā jeb dziļā laiva.

Nostāsti vēstī, ka Apšuciema zvejnieki bijuši ļoti konservatīvi un nav gribējuši ieviest nekādus jauninājumus. Tomēr Apšuciema vīri bija izslavēti arī kā droši un labi zvejnieki. Ciemā izauguši vairāki kapteiņi un stūrmaņi. Šeit Kurzemes Mazjūras piekrastē zvejnieki paši saviem spēkiem uzbūvējuši vismaz sešus buru kuģus.

Apšuciems tāpat kā citi Tukuma piekrastes ciemi pēdējos 100 gados bijis iecienīts arī kā vasaras atpūtas vieta. Te vasarās atpūtušies arī mākslinieki, kas ciemu iemūžinājuši savos mākslas darbos.

Apšuciemnieces 20. gadsitma sākumā. Foto no Apšuciema "Vāciešu" māju saimnieces Annas Briņķes albuma, Engures Saieta nama krājums

Kabotāžas burinieka "Mikus" būvniecība Apšuciemā 1922. gadā. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Zivju izgrābšana no laivas pēc zvejas Tukuma apriņķa Milzkalnes pagasta Apšuciemā. Priekšplānā brāļi Žanis un Pēteris Andersoni. 1930. gada 18. jūnijs. Fotogrāfs Eduards Dzenis. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 21415)

Reņģu vēršana žāvēšanai Tukuma apriņķa Milzkalnes pagasta Apšuciema "Zariņu" mājās. 1930. gada 15. jūlijs. Fotogrāfs Eduards Dzenis. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 21454)

Apšuciema skolas ēka mūsdienās

Ko redzēt

67. Zvejniecības ekspozīcija Apšuciema skolā

Kādreizējās Apšuciema skolas ēkā izvietota vēsturisko priekšmetu ekspozīcija, kas stāsta par piekrastes zvejnieku ģimeņu dzīves ikdienu. Agrākās skolas ēkā darbojas bibliotēka, bet tās pirmajā stāvā izveidota arī mācību telpa, kurā notiek dažādas radošās darbnīcas un apmācības, saistītas ar jūras izzināšanu un zvejniecības prasmju nodošanu nākamajām paaudzēm. Tādējādi bijusī Apšuciema skola ir izveidojusies kā tāds neliels zvejas un jūras kultūras mantojuma centrs.

"Apšuciema skola", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26132761

GPS 57.0613 23.3103

Zivju tarošana pēc zvejas Tukuma apriņķa Milzkalnes pagasta Apšuciemā. Fonā vabu rindas tīklu žāvēšanai. 1930. gada 16. jūlijs. Fotogrāfs Eduards Dzenis. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 21431)

Saldais ēdiens kafejnīcā "Apsīte"

Ko darīt

68. Keramikas darbnīca "Grašu māja"

Keramikas salondarbnīcā īstenojas keramikas meistara Ivara Graša radošās ieceres un top melnās jeb svēpētās keramikas darinājumi, kas savu rūdījumu iegūst atklātās uguns ceplī. Te, iepriekš vienojoties, var baudīt keramikas meistarklases un citas radošās aktivitātes, kā arī iegādāties sev tīkamus traukus.

"Pārslas", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26369362

www.grasumaja.lv

GPS 57.0587 23.3241

Kur paēst

69. **Restorāns "Villa Anna"**
"Airītes", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29385567, 26122679, www.villaanna.lv
GPS 57.0612 23.3116

70. **Kafejnīca "Apsīte"**
"Apsīte", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26545266, 63161496, Facebook: kafejnicaapsite
GPS 57.0594 23.3061

Keramikas darbnīca "Grašu māja"

Kur palikt

71. **Viesnīca "Hotel SPA Arkadia"**
"Hotel SPA Arkadia", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29132765, www.hotelarkadia.lv
GPS 57.0566 23.3133

72. **Viesnīca "Villa Anna"**, "Airītes", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 63143158, 26122679, www.villaanna.lv, GPS 57.0612 23.3116

73. **Hostelis "Apšuciema skola",** Apšuciema skola, Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29544650, GPS 57.0613 23.3103

74. **Studio Apartment "The Red Fish"**
"Kļaviņas", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29220555
GPS 57.0624 23.3041

75. **Kupolmāja "Queen Design Tiny Villa & Spa"**
"Laivas", Egļu iela, Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26335570
GPS 57.0599 23.2933

76. **Brīvdienu māja "Apšuciema Airīši"**
"Airīši", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 28697782, Facebook: Apšuciema Airīši
GPS 57.0662 23.2855

77. **Telšu vieta "Čiekuri"**
"Čiekuri", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26527168, GPS 57.0656 23.2927

78. **Telšu vieta "Zīvartiņš"**
"Zīvartiņš", Slokas-Talsu šosejas 26. km, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 28234099, 26710268
GPS 57.0731 23.2826

Apšuciema pludmale

Uz šo neoficiālo peldvietu nokļūt palīdzēs orientieris – Apšuciema feldšerpunkts vai atpūtas komplekss – viesnīca "Villa Anna". Pie pludmales atrodas neliels stāvlaukums. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends un tualete. Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā atrodas arī bērnu pārtīšanas galdiņš. Pludmalē izvietoti atsevišķi bērnu rotaļlaukuma elementi, kā arī izveidots pludmales volejbola laukums.

Pateicoties projektam "Pārgājienu taku pieejamība", Apšuciema pludmales infrastruktūra ir pielāgota cilvēkiem ratiņkrēslos, senioriem un vecākiem ar bērnu ratiņiem. Te izveidota pielāgota pārģērbšanās kabīne, 20 m gara koka laipa līdz jūrai, lai nodrošinātu ikvienam iespēju ūdens sasniegšanai, kā arī sauļošanās klājs cilvēkiem ratiņkrēslos. Cilvēkiem ar kustību traucējumiem (kopā ar asistentu) te bez maksas pieejami divi peldošie pludmales ratiņkrēsli, lai nodrošinātu ērtāku sauļošanos un peldēšanos jūrā. Tie saņemami, iepriekš piesakoties Apšuciema skolā pa tālruni. Labiekārtojums pieejams vasaras sezonā, sākot no 15. maija līdz 15. septembrim. Pēc tam tas tiek demontēts, lai to atkārtoti uzstādītu nākamajā gadā.

Adrese: "Apšuciema feldšerpunkts", Apšuciems, Engures pagasts, Tukuma novads.
Tālrunis pludmales ratiņkrēslu pieteikšanai
+371 26132761
GPS 57.0618 23.3102

Plieņciems

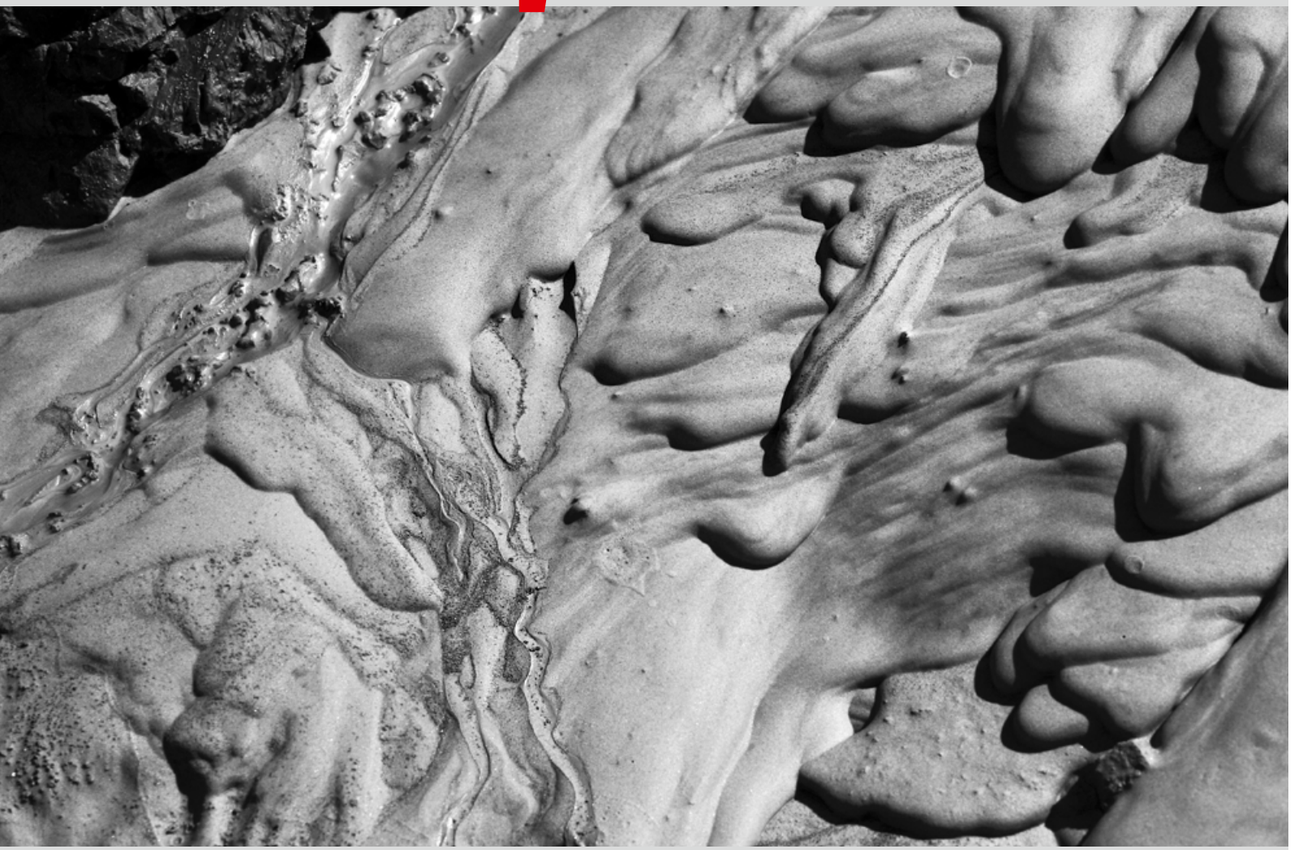

Foto: Imants Klīdzējs

Ciema senais nosaukums *Plenen* dokumentos minēts jau 1551. gadā. Jau no seniem laikiem Plieņciems bijis populārs kā kūrortvieta. Te jau 1738. gadā Kurzemes muižnieki braukuši peldēties. Ciemojusies arī Krievijas ķeizariene Anna Ivanovna. Vakaros gar jūras malu lēni pastaigājušās dāmas garās kleitās. Bieži tika rīkotas balles, medības. 1810. gadā Plieņu muižā pusotru mēnesi pavadījusi arī Krievijas cariene Elizabete, tādēļ vecie ļaudis Plieņciemu vēl tagad sauc par "Elizabetes bādi".

"Kā balti dvieļi liedagi pār jūru, es eju krastu šo jau reizi kuru, un viss ir gaismā balts un sudrabots – es nezinu, par ko man tas ir dots."

Imants Ziedonis "Taureņu uzbrukums"

Četru mastu buru-motorkuģa "Eurasia" būvniecība Plieņciemā 1925. gadā.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

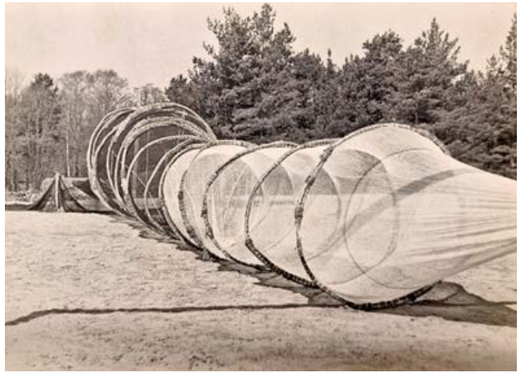

Murdu žāvēšana Plieņciemā 1950. gados.
Foto no Tukuma muzeja krājuma

Nostāsti vēstī, ka uz jūru no Plieņu muižas iepriekš minēto Krievijas carieni peldēties vedušas plieņciemnieces no "Plunču" un "Bumburu" mājām. Katra par to dabūjušas divus sudraba dālderus, ko vēlāk mantojuši viņu bērni. Lai ķeizariene varētu liedagu sasniegt braukšus, Plieņciema jūrmalā pārrakta lielā kāpa. Ķeizarienes un viņas pavadoņu apgādei esot bijis izveidots plats lielceļš no Tukuma līdz Plieņu muižai, norakti divi augstākie pakalni, lejas norobežotas ar margām, no jauna uzcelti visi tilti. Saglabājies arī stāsts, ka 1808. gadā Rīgas tirgotājs Kleins peldu viesiem ierīkojis Plieņciemā smalku viesnīcu ar 10 istabām un lielu zāli.

Kā iecienīta atpūtas vieta, Plieņciems bijis arī pagājušā gadsimta otrajā pusē. 1980. gadu beigās vienu no ciema mājām vairākus gadus pēc kārtas īrēja padomju rokgrupas "Kino" solists – dziedātājs Viktors Cojs, kurš 1990. gada 15. augustā gāja bojā autokatastrofā netālu no ciema uz Slokas-Talsu šosejas starp Rideļu dzirnavām un Ķesterciemu.

Ko redzēt

79. Plieņciema Baltā kāpa

Plieņciema Baltā kāpa ir Latvijā lielākā kāpa, un, lai to aizsargātu, 1987. gadā izveidots dabas liegums "Plieņciema kāpa", kas 2004. gadā ar 61,93 ha lielu teritoriju ir iekļauts Natura 2000 Eiropā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā. Bet līdz tam Baltā kāpa bijusi Vabu laukums – vieta, kur vietējie zvejnieki izkāruši žāvēties savus zvejas tīklus un būvējuši kuģus.

Veco kāpu valni klāj pirms vairāk nekā 250 gadiem stādītas priedes ar mērķi apturēt kāpas klejojumus. Nozīmīgākā dabas lieguma vērtība ir dažādu kāpu biotopi, it īpaši mežainās piejūras kāpas. Tās klāj lielāko lieguma daļu, turklāt lielākā daļā šis dzīvotnes ir izcilā stāvoklī. Tieši tādēļ te mājvietu radušas vairākas aizsargājamas augu un dzīvnieku sugas, piemēram, smiltāju neļķe (*Dianthus arenarius*), atvašu saulrietenis (*Jovibarba sobolifera* (*Sims*) *Opiz*), priežu sveķotājkoksngrauzis (*Nothorhina muricata*), lielā gaura (*Mergus merganser*), Sāmsalas dižpīle (*Tadorna tadorna*) un melnā dzilna (*Dryocopus martius*).
Lai pasargātu kāpu, kā arī atvieglotu nokļūšanu līdz pludmalei, pār to izveidotas vairākas takas ar koka laipām.

Smiltāju neļķe (*Dianthus arenarius*)

Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0817 23.2688

Plieņciema Baltās kāpas kādreizējais Vabu laukums

Baltās kāpas skatu platforma pie Katrīnas ceļa takas

83. Latvijas Valsts mežu jeb "Mammas Dabas" taka

Latvijas Valsts mežu ierīkotā gājēju taka Plieņciema ziemeļu pusē aizved līdz pludmalei, kur atrodas gan ģērbtuves, gan neliels rotaļu laukums. Takas meža daļā izveidota arī publiskā atpūtas vieta.

Plieņciema kapu stāvlaukums, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0866 23.2599

Ko darīt

80. Baltās kāpas Robežas taka*

Taka aizvedīs no ceļa līdz jūrai, vedot gājējus pāri kāpas valnim. Pludmalē ir gan ģērbtuve, gan neliels rotaļu laukums.

Pie Plieņciema dienvidu robežas, braucot virzienā no Rīgas uz Enguri, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0777 23.2710

81. Baltās kāpas Plieņupes taka*

Taka atrodama vietā, kur Plieņupe tek vistuvāk Krasta ielai un pār kuru izveidots neliels tiltiņš. Taka ved garām Baltās kāpas lielajam smilšu plakumam – atklātai smilšu ieplakai jeb Vabu laukumam.

Iepretim Krasta ielai 38, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0805 23.2685

82. Katrīnas ceļš*

Takas nosaukums saistīts ar vēsturi – leģendām, kā Krievijas cariene Katrīna likusi pārrakt kāpu, lai tiktu līdz jūrai. Taka aizvedīs no Krasta ielas līdz pat jūrai.

Pie Krasta ielas 31, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0819 23.2653

Plieņupes ieteka jūrā

* Taku segums piemērots, lai pa tām līdz pludmalei varētu pārvietoties ģimenes ar bērniem ratiņos un ratiņkrēslos sēdošie ar pavadoni. Uz takām nav speciāli veidotas vietas, lai apmainītos vietām ar pretimnākošajiem.

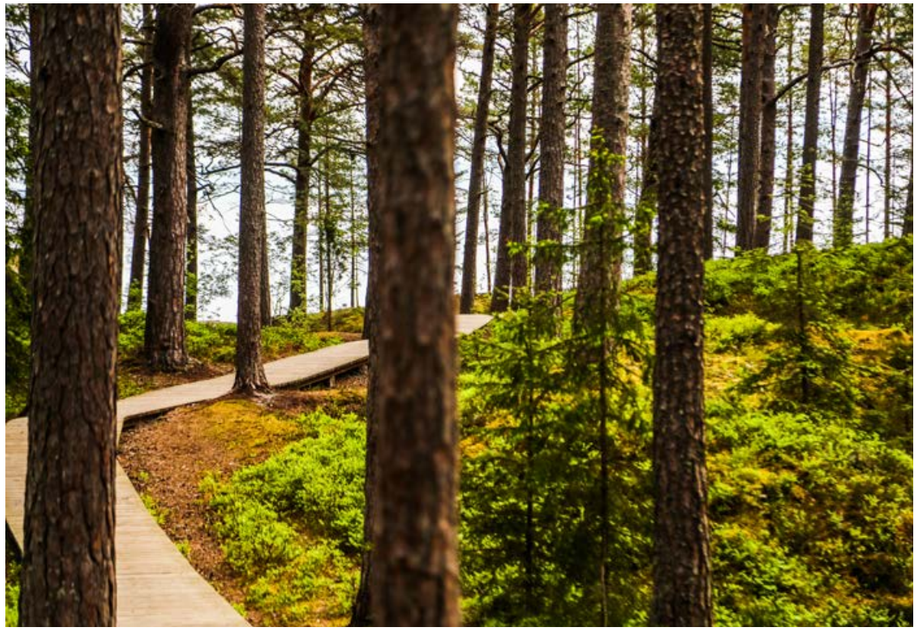

84. Baltās kāpas Kalējsmēdes taka

Takas sākums meklējams Plieņciema centrā pie "Kalējsmēdes" mājām, tādēļ takai dots šāds nosaukums. Tā iesākas kā smilšains lauku meža ceļš, kas virzās pa labi un turpinās kā labiekārtota dēļu taka. Vietas reljefa dēļ taka nebūs piemērota nevienai apmeklētāju grupai, kuras pārvietošanās līdzeklis ir ratiņi.

Pie "Kalējsmēdēm", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.0841 23.2627

85. Annikas zirgu izjādes

Katrīnmuižas zirgu saimniece piedāvā izjādes gan savā teritorijā, gan mežā un pludmalē. Aplokā ir arī poniji bērniem. Te patiks kā lielākiem, tā mazākiem ceļotājiem!

"Katrīnmuiža", Ikara iela 12, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29298067

GPS 57.0793 23.2489

Annikas zirgs

Kur palikt

86. **Viesu nams "Pļava"**
"Jaunkunči", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26568500, Facebook: PlienciemaPlava
GPS 57.0789 23.2630

87. **Kempings "Baltā kāpa"**
"Astras", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29212821, GPS 57.0807 23.2713

88. **Brīvdienu māja "Riekstnieki"**
"Riekstnieki", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29279728, www.riekstnieki.lv
GPS 57.0816 23.2638

89. **Viesu nams "Strautiņi"**
"Strautiņi", Plieņu iela 11, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26163064, Facebook: strautiņi
GPS 57.0839 23.2617

90. **Kempings "Pūkainie ragi"**
"Kores", Gaigaliņu iela, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26113857, Facebook: Kempings Pūkainie ragi, GPS 57.0848 23.2555

91. **Glempings "Anemones"**
Ikara iela 7A, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29116490, GPS 57.0789 23.2522

92. **Brīvdienu māja "Lejas ziedīņi"**
"Lejasziedīņi", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26111134, Facebook: Lejas ziedīņi
GPS 57.0861 23.2557

Kempings "Pūkainie ragi"

Plieņciema pludmale

Plieņciema pludmales

Plieņciema pludmalē atrodas vairākas peldvietas, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā "Baltā kāpa". Norādes uz tām meklājamas ar ikonu palīdzībām uz norāžu stabiem un informāciju stendos ciemā. Uz tām var aiziet pa pār kāpu izveidotajām takām.

Adreses

- pie Plieņciema Dienvidu robežas, braucot virzienā no Rīgas uz Enguri, Engures pagasts, Tukuma novads GPS 57.0777 23.2709
- iepretim Krasta ielai 38, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads GPS 57.0804 23.2685
- pie Krasta ielas 31, Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads GPS 57.0820 23.2653
- "Kalējsmēdes", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads GPS 57.0841 23.2627
- Plieņciema kapi, "Kokles", Plieņciems, Engures pagasts, Tukuma novads GPS 57.0866 23.2599

Ķester ciems

"Ķesterciemā skaista ir jūra agrā rītā. Viegli dreb zilais tālums virs tās un sejā iesitas skuju smarža, kas nāk uz jūru veldzēties."

Alberts Zīds "Tūrisma apskats" 01.05.1940

Ķesterciems atrodas starp Enguri ziemeļos un Plieņciemu dienvidaustrumos, un arī tam pa vidu tek neliela upe, saukta Teitupīte. Senos rakstos ciema nosaukums rakstīts kā *Kösterzehm* vai *Kesterzehm*. Nostāsti vēstī, ka nosaukums radies no tā, ka ciemā dzīvojis Engures baznīcas ķesteris.

To, ka ķesterciemnieki bijuši braši jūrnieki un arī tirgotāji, liecina vēstures avotos fiksētie fakti: jau 1650. un 1652. gadā Rīgā ir uzskaitītas zvejnieku laivas, kas no Ķesterciema braukušas uz Rīgas ostu tirgoties. Jūras ceļš ilgu laiku ir bijis svarīgākais satiksmes mezgls ar Rīgu, bet 1938. gadā uzbūvēts šosejas segums, kas toreiz savienojis Ķesterciemu ar pārējiem piekrastes ciemiem līdz pat Slokai un savieno tos vēl šodien.

Mūrnieks Jēkabs Vilsons Ķesterciema "Liepiņās" 20. gadsimta sākumā. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Koku pludinātāji Ķesterciemā 1940. gados. Foto no Engures Saieta nama krājuma

19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā ciems bijis pazīstams kā viens no ievērojamākajiem kuģu būves centriem Kurzemes piekrastē. Saistībā ar to ir arī viena teika. "Reiz kādam kuģim bijis vajadzīgs masts. Laivu cirtēji gājuši mežā un meklējuši slaidu egli, bet apmaldījušies. Gājuši, gājuši, bet nekur neredz mežam malas. Tā pienācis vakars, un visi gājuši gulēt kokos, jo toreiz mežos vēl mituši vilki. Otrā dienā meklējuši atkal, kad jaunākais laivu cirtējs iesaucies: "Teit upe! Teit upe!" Nu turējušies gar upi, jo zinājuši, ka tā izvedīs uz jūru. Upes malā iezīmējuši kokus, bet tūlīt nav cirtuši, jo zirgiem bijis grūti tikt klāt. Tikai ziemā kokus pārveduši. No tā laika upes malu, kur augušas egles, saukuši par liekni, bet pašu upi par Teitupi."

Ko redzēt

93. Ķesterciema peoniju dārzs

Piestāj un sasmaržo peoniju dārza krāsas ar vairāk nekā 600 peoniju šķirnēm! Te ir iespējams iegādāties arī stādus. Peoniju ziedēšanas laiks atkarīgs no laikapstākļiem, bet parasti ir ap Jāņu laiku. Individuālam apmeklējumam vēlama iepriekšēja pieteikšanās, bet grupām – obligāta.

Gatves iela 1a, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 28805876

Facebook: Ķesterciema Peonijas

GPS 57.1154 23.2277

Ko darīt

94. SPA "Albatross Resort"

Atpūtas komplekss piedāvā lielisku atpūtu savā SPA centrā: 25 m peldbaseinu ar trīs celiņiem, 28⁰ ūdens temperatūru un baseina dziļumu 1–2 metri, 7 m bērnu baseinu ar ūdens temperatūru 32⁰ ar vidējo dziļumu 0,5 metri, kā arī saunu un tvaika pirti. Baseini ir piemēroti gan aktīvai peldei, gan nesteidzīgai relaksācijai. Piedāvājumā arī SPA terase ar burbuļvannām, malkas pirti, auksto baseinu, sāls istabu, kā arī masāžas baseins ar strūklām. Papildus iespējamas masāžas un skaistumkopšanas procedūras, kā arī trenažierzāle.

Albatrosa iela 18, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 27047435

www.albatrossresort.lv

Facebook: albatross.spa.lv

GPS 57.1091 23.2322

Ķesterciema pludmale

Restorāns "Albatross"

Kur paēst

95. **Restorāns "Albatross"**
Albatrosa iela 18, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 25776644
www.albatrossresort.lv
Facebook: albatross.resto
GPS 57.1102 23.2362

Restorāns "Albatross"

Kur palikt

96. **Brīvdienu māja "Ķesterciema buki"**
"Buki", Buku ielas gals, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 28811008
GPS 57.1041 23.2205

97. **Atpūtas komplekss "Albatross Resort"**
Albatrosa iela 18, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 28444244
www.albatrossresort.lv/viesnica
GPS 57.1091 23.2324

98. **Apartamenti "Divas laivas"**
Albatrosa iela 3, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29528441, 27044710
GPS 57.1100 23.2294

Atpūtas komplekss "Albatross Resort"

99. **"Ķesterciems Seaside Apartments"**
Albatrosa iela 11, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29443336
www.facebook.com/kesterciems.apartment
GPS 57.1092 23.2307

100. **Brīvdienu māja "Gailumu Family House"**
Vilgundes iela 2, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 27111191
Facebook: Gailumufamily House
GPS 57.1115 23.2271

101. **Viesu nams "Rīteņi"**
"Rīteņi", Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29142764, www.riiteni.lv
GPS 57.1168 23.2278

102. **Hostelis "Pludmalis"**, "Mūrnieki", Ķesterciems, Engures pagasts, Tukums novads, +371 29287271
GPS 57.1117 23.2335

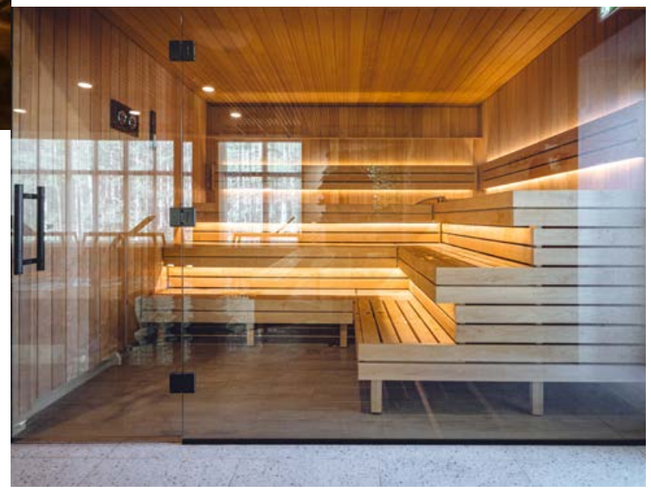

Atpūtas komplekss "Albatross Resort"

103. **Viesu nams "Holandieši Holiday House"**
Teitupes iela 16, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26771441, www.holandiesi.com
GPS 57.1242 23.2200

104. **Viesu nams "Forrest Guest House"**
Spāru iela 2, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26202105, 28708580
Instagram: forrest-guesthouse
GPS 57.1241 23.2227

105. **Viesu nams & kemperu kempings "Piejūras Nams"**
Lauku iela 2A, Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26435515, 29456073
www.facebook.com/piejurasnams
GPS 57.1246 23.2250

106. **Telšu un kemperu vieta "Saules"**
"Saules", Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29461436
GPS 57.1366 23.2296

Apzīmējumi

- Apskates objekts
- Aktivitāte
- Ēšana
- Degustācijas, gardumi
- Naktsmītne

Rīgas līcis

Ķesterciema pludmale

Oficiālā peldvieta atrodas Ķesterciema centrā. Pludmalē atrodas ģērbtuve, informācijas stends un tualete. Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā atrodas arī bērnu pārtīšanas galdiņš. Pludmalē izvietoti bērnu rotaļu laukumu elementi, kā arī atkritumu urnas, atpūtas soli un galdi. Aktīvās atpūtas iespējām pludmalē izveidots pludmales volejbola laukums.

Adrese: "Albatross", Ķesterciems, Engures pagasts, Tukuma novads, GPS 57.1107 23.2360

Interesants fakts

Ziemeļkurzemē 19. gadsimtā bija zināmas 9 reņģu pasugas – katra zvejojama citā laikā un citādām metodēm. Lielgalvainās reņģes, kas bija visai liesas un negaršīgas, zvejoja agri pavasarī. Ledus reņģes bija ļoti garšīgas, bet tās zvejoja agri pavasarī tālu jūrā pie ledus, kamēr turējās auksts laiks. Sīkās reņģes uzradās īsi pirms ievu ziedēšanas. Ievu reņģes lielos baros parādījās ievu ziedēšanas laikā un bija mīkstas un garšīgas. Nārsta reņģes nāca līdz ar ziemeļu vēju pēc ievu reņģēm un bija vēl garšīgākas. Tās pazuda, līdzko iestājās silts laiks. Rudzu reņģes, kurām bija garšīga un tauka gaļa, atpeldēja rudzu pļaujas laikā jūlija beigās līdz ar ziemeļu vēju, tukšvēderu reņģes – kad pūta spēcīgs jūras vējš, un bija zvejojamas tālu jūrā līdz pat rudens salnām, bet nebija visai garšīgas. Rudens jeb auksta laika reņģes parādījās līdz ar spēcīgajiem rudens vējiem, turējās lielos baros un bija zvejojamas līdz pat salam. Mazās dzeltenās reņģes atnāca vēlu rudenī ar ziemeļu vēju, kas pēkšņi pārvērtās mierīgā krasta vējā un atnesa sniegu.

Engure

Kapteinis-praktiķis Jēkabs Fišers (1847–1919) no Engures "Pikatājiem". Foto no Engures Saieta nama krājuma

"Zieds ir tikpat liels kā jūra. Neskriet taisni jūrā, nebrist ziedā, nekāpt cita dvēselē, bet iet tuvu līdzās, apiet apkārt, palikt tuvu."

Imants Ziedonis "Epifānijas"

Engure jeb Engurciems, ko vietējie sauca arī par Engurēm, ir Engures pagasta centrs. Vietvārds *Angern,* no kura veidojies ciema nosaukums, minēts jau 1245. gadā, un tas cēlies no lībiskas izcelsmes vārda ar nozīmi "zutis". Iespējams, kādreiz Engures ezers bijis zušu pilns, tādēļ Engure saukta arī par Zušuciemu.

No 17. gadsimta Engurē atradās hercoga manufaktūras un kuģubūvētavas. Kurzemes hercogistes laikā te darbojies arī dzelzsceplis, ūdensdzirnavas, zāģu sudmalas, naglu un enkuru kaltuves, kā arī čuguna lietuve, mucinieku darbnīca un pat salpetra vārītava, bet Melnupītes galā atradusies arī hercoga ierīkotā osta. Uzskata, ka šajā laikā Engure bija viens no hercogistes manufaktūru centriem, kura produkciju no vietējās Vecupes ar kuģiem izveda uz Vāciju un Holandi.

Netālu no Engures tek Ķīšupīte un Engures upe. Savukārt 6 km attālumā atrodas Engures ezers, kas ir viens no lielākajiem ezeriem Latvijā un reiz bijusi nozīmīga dzintara ieguves vieta.

1875. gadā Engurē izveidota jūrskola, kas bijusi viena no Krišjāņa Valdemāra dibinātajām jūras skolām Latvijā. Pie jūras dzīvojošie zemnieki un zvejnieki arī Engurē būvēja vienmasta kuģus preču pārvadāšanai.

Engures sedumi 1950. gados.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Engurnieki Vecupes grīvā Engurē 1907. gadā.
Foto no Tukuma muzeja krājuma

Bijušās Engures jūrskolas
ēka 1950. gados.
Foto no Tukuma muzeja krājuma

Engures "Pikatāju" māju saimnieks ar ģimeni ap 1903. gadu.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Engures ostas būvniecība 1950. gados.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Engures jūrmala

Engures jūrmala ar noskaloto Pītiņragu.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Ko redzēt

107. Engures vecie kapi

Ap Engures baznīcu izvietojusies vecā Engures kapsēta. Tā ir viena no retajām piekrastes ciemu kapsētām, kas atrodas tik tuvu jūrai. Lai arī ap to vēl saglabājies akmens krāvuma žogs, jūra pamazām tuvojas kapiem.

Kapsētā apglabāta ne viena vien vietējo jūrnieku dzimta, taču īpašu ievērību izpelnījies ir kapa piemineklis vietējam mācītājam Johanam Peteram Brandtam (1776–1835), kurš no 1804. līdz 1835. gadam bija Engures draudzes mācītājs un uzcēlis arī tagadējos Engures un Dzirciema dievnamus. Piemineklis atveidots kaļķakmenī kā masīvs, rievots ozola stumbrs, pār kuru it kā noliekusies sēro sieviete.

Jūras iela 58, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.1599 23.2298

Engures baznīca

108. Engures luterāņu baznīca

Engures luterāņu baznīca ir viena no retajām koka baznīcām Kurzemē un vienīgā Tukuma novadā, kas nav nopostīta vai pārbūvēta par mūra baznīcu. Tā uzcelta 1804. gadā, bet vēlāk vairākkārt pārbūvēta un remontēta. Taču draudzes un baznīcas vēsture ir daudz senāka.

Pirmās baznīcas ēkas celtniecības gads nav zināms, taču 14. gadsimta Kurzemes baznīcu reģistros ir minēts tās nosaukums. 1641. gadā tika uzcelta otra, bet 1677. gadā – trešā baznīcas ēka. Vētras dēļ 1720. gadā ēkai sagāzies tornis. 1772. gadā tika uzcelta ceturtā koka baznīca, taču jau pēc trīsdesmit gadiem tā nonākusi sabrukuma stāvoklī, kas lika celt jaunu – piekto ēku, kas skatāma vēl šodien.

Baznīca ir ievērojama ar to, ka celtniecības laikā tā saglabāja koka konstrukciju, nesaskaroties ar nopostīšanu vai pārbūvi par mūra baznīcu.

Engures baznīca 1920. gados. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Baznīcā ievērības cienīgi ir altāris un kancele (1835), kā arī ērģeles, kuras 1853.–1854. gadā uzbūvējis no Vācijas ieceļojušais ērģeļmeistars Kārlis Bitners. Pēc Pirmā pasaules kara baznīca un arī ērģeles bija stipri izpostītas. Pēc pēdējās pārbūves 7 reģistru ērģeles iesvētītas 1932. gada 6. janvārī.

Jūras iela 58, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 27412144

GPS 57.1599 23.2298

109. Engures mācītājmāja "Ērģelnieki"

Ēka celta 1804. gadā kā mācītājmāja. No 1899. līdz 1902. gadam vietējais mācītājs te iekārtoja pagastskolu, jo iepriekšējā 1897. gadā bija nodegusi. Divi simti gadus vecā koka guļbūve ar manteļskursteni atrodas pašā Engures ciema centrā. Māja ir nozīmīgs un ļoti rets vēl saglabājies Latvijas koka arhitektūras piemineklis ar augstu autentiskuma pakāpi. Kopā ar Engures koka baznīcu tā veido unikālu koka arhitektūras ansambli Kurzemes piekrastes ciemu ainavā.

"Ērģelnieki", Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.1618 23.2273

Engures osta un bāka

110. Engures mācītājmuiža

Ēka būvēta 1803. gadā un tajā dzīvojis mācītājs Johans Peters Brandts (1776–1835). Engures draudzē viņš kalpošanu uzsāka 1804. gadā. Viņš bija arī vietējais skolotājs, 1805. gadā nodibinot pirmo skolu zvejnieku bērniem, un "Engures hronikas" autors, pateicoties kurai mantojumā atstāts daudz interesantu faktu par Enguri. Tāpēc engurnieki viņu dēvē par savu Veco Stenderu.

Padomju laikā muiža piedzīvoja nacionalizāciju, kļūstot par valsts īpašumu, kurā apmetās padomju armijas daļa, bet toreizējais mācītājs pārcēlās uz dzīvi "Ērģelniekos". Tikai pēc 1994. gada mācītajmuiža, kurā padomju laikā bija ierīkots arī kinoteātris, atkal nonāca draudzes īpašumā. 21. gadsimta sākumā ēka nopirkta un kļuvusi par mājvietu radošām nodarbēm, meistarklasēm un svētku pasākumiem.

Jūras iela 66, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26565812, GPS 57.1634 23.2272

Engures mācītājmāja "Ērģelnieki"

Engures jahtu osta

111. Zušuciema parks

Izstaigā Zušuciema parku! To veido vairākas skulptūras, instalācijas un objekti, kas attēlo zušu ceļu no jūras līdz murdam. Te izveidota iespaidīga zvejnieka skulptūra, murds, laivas un arī citi objekti. Trīs laukakmeņos, kas atvesti no Slampes puses, iepazīstamas visas Latvijas zivju sugas. Turpat izveidota arī akmeņu upe. Parks ir izgaismots, tajā izvietoti soliņi un krāšņas puķu dobes.

Jūras iela 85, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.1626 23.2272

Zušuciema parks

112. Engures osta un mols

Vecā Engures osta atradās reiz pavisam citā vietā – Melnupes (saukta arī par Vecupi) upes grīvā. Pēc Mērsraga kanāla izrakšanas 19. gadsimta vidū Melnupē ūdens līmenis pazeminājās un līdz ar to vecās ostas darbība izbeidzās. Tagadējā Engures osta sākta būvēt 1956. gadā. Tajā savulaik varēja ienākt arī zvejas kuģi, kas zvejoja Atlantijas okeānā, bet šodien tā ir piekrastes zvejas un jahtu osta. Savukārt Engures mols un promenāde ir izcila pastaigu un atpūtas vieta, kas atrodas blakus Engures pludmalei pašā ciemā centrā.

Labiešu ielas gals, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.1612 23.2325

Zušuciema parka laukakmens

Engures jahtu osta

113. Engures Vecupes krasti ar pilskalnu un bāku

Pirmo reizi Engure minēta 1245. gada 9. februāra līgumā, kas noslēgts starp Vācu ordeņa mestra vietnieku Sainas Eberhardu un Kursas bīskapu Heinrihu par iegūto zemju sadalīšanu Kursā un trīs Vanemas valsts ezeru, t. sk. koplietošanu. Taču, iespējams, ka Engures vārda pieminēšanā šajā dokumentā nozīme ir bijusi arī Engures pilskalnam, sauktam arī par Marijas kalnu vai Baznīckalnu. Tas atrodas Vecupes krastā un par to pierakstīts samērā daudz teiku: par kalnā nogrimušu pili, par kalponi Mariju, kas, vizinoties no kalna ar ragaviņām, ielūzusi ledū un noslīkusi, par pagrabu zem kalna, kur ieslēgta barona meita kopā ar zviedru virsnieku u. c.
Savukārt otrā upes krastā 1954. gadā uzbūvēta Engures bāka. Tās augstums ir 19 m, bet gaismas augstums – 26 m, redzamība – 15 jūras jūdzes. Zibšņu uguns ir 2 balti zibšņi, kas iedegas ik pēc 6 sekundēm.

Jūras iela 68, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
GPS 57.1647 23.2285

Bāka "Engure", Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
GPS 57.1662 23.2288

Engures osta

Engures mols

Engures Saieta nams

114. Magnoliju dārzs

Brīvdienu mājas "Magnolia Park" saimnieces Ligitas Čukures lielākais lepnums ir dārzs ar dažādu sugu magnolijām, kuru maijā var skatīt arī ceļotāji. Taču līdzās magnolijām saimnieces daiļdārzā aplūkojami arī citi eksotiski koki un krūmi, kā arī neliela peoniju kolekcija un skaista angļu rožu izlase.

Jūras iela 59A, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29424424

Facebook: Magnolia Park – atpūtas mājiņas

GPS 57.1557 23.2291

Radošā sēta "Jūras stāsti"

115. Radošā sēta "Jūras stāsti"

Radošā sēta "Jūras stāsti" iepazīstina ar vienas dzimtas piecu paaudžu jūrnieku un zvejnieku dzīves stāstiem Engurē un viņu likteņiem. Te būs dzirdami gan stāsti, gan aptaustāmi īsti zvejnieku sētai raksturīgie priekšmeti. Būs rotaļas, izdarības, mīklas, dziesmas. Apmeklējums jāpiesaka iepriekš.

Liepu iela 9, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29515512

www.facebook.com/radosa.seta.juras.stasti

GPS 57.1597 23.2196

116. Engures Saieta nams

Ienāc, iepazīsties ar pirmo mūra ēku Engurē! Nostāsti vēsta, ka tā celta Kurzemes hercoga Jēkaba laikā kā mācītājmuižas lopu stallis. 1875. gadā pēc K. Valdemāra iniciatīvas ēkā ierīkota jūrskola. Skola pastāvēja līdz 1915. gadam, kad, sākoties Pirmajam pasaules karam, to evakuēja uz Hersonu Ukrainā. Mūsdienās te ir vēsturiska, zvejniecības tēmai veltīta ekspozīcija un tūrisma informācijas punkts.

Jūras iela 114, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 24400170

Facebook: EnguresSaietaNams

GPS 57.1707 23.2207

Ko darīt

117. "Pērle rada"

Engures mācītājmuižas vecajā ēkā un parkā tiek piedāvātas vasaras sietspiedes un batikas darbnīcas. Piedaloties darbnīcā, iespējams apgūt prasmes, kā atspiest attēlus uz auduma un kļūt par sietspiedes mākslinieku, izvēloties askētiskus vai ekspresīvus paņēmienus. Nodarbību ilgums 2–3 stundas (atkarīgs no izvēlētajām krāsošanas metodēm un vēlmēm eksperimentēt). Piedāvājums grupai no 4 līdz 10 cilvēkiem. Individuālu piedāvājumu izstrādāšana pēc iepriekšējas vienošanās.

Jūras ielā 66, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26565812

www.perlerada.com

Facebook: perlerada

GPS 57.1633 23.2272

Darbnīca "Pērle rada"

Konceptveikala "Diplomāts" produkcija

118. "Maize un māksla"

Gaumīgajā veikaliņā var atrast vietējo un novada mākslinieku darbus, amatnieku izstrādājumus, kā arī mājražotāju delikateses.

Jūras iela 73, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 20013400

Facebook: WAYaccessories

GPS 57.1586 23.2290

119. Engures Piejūras tirdziņš

Tas izvietojies teju jūras krastā starp baznīcu, ostu un molu. Tajā iekārtotas divas zivju pārdotavas, kā arī sastopami citi vietējie tirgotāji.

Labiešu iela 2, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.1608 23.2299

Konceptveikala "Diplomāts" produkcija

Ūdenssportu centrs "Vējā"

120. "Diplomāts" konceptveikals

Veikals mājvietu ir atradis Piejūras tirdziņā. Tā ir SIA "Unda" produkcijas pārdošanas vieta un vienlaikus arī izstādes telpa. Veikala centrā ir izvietots tradicionāls svētku galds, kas tiek dekorēts ar latviskiem elementiem atbilstoši sezonai vai aktuālajiem svētkiem. Te nopērkams viss Engures zivju pārstrādes uzņēmumā ražotā zīmola "Diplomāts" produkcijas sortiments – vairāk nekā 65 dažādi zivju konservu veidi visām gaumēm. Pieejami arī unikāli, tikai šeit nopērkami "Diplomāts" dāvanu komplekti.

Labiešu iela 2, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 63181117

www.dipomats.fish

GPS 57.1608 23.2299

121. Lāzertags un 3D brilles

Lielisks veids, kā aktīvi pavadīt laiku ar draugiem, ģimeni vai darba kolēģiem! Lāzertaga spēli ir iespējams noorganizēt praktiski jebkurā vietā, kur ir piemērota teritorija. Jaunākās paaudzes tehnoloģija, kas ļauj iegrimt virtuālajā pasaulē, izmantojot tikai VR brilles un kontrolierus – vairs nekādu vadu un citu papildus ierīču!

Viesu nams "Stagars", Jūras iela 62, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26103435

GPS 57.1629 23.2282

122. Ūdenssportu centrs "Vējā"

Piedāvājumā kaitborda apmācība un noma, SUP dēļu noma, velosipēdu noma, pludmales teniss un volejbola aprīkojuma noma. Tepat arī garda kafija un veselīgas uzkodas.

Jūras iela 60E, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29517551

Facebook: veja.kitesurfschool

GPS 57.1602 23.2317

Alus darītava “Mazjūras brūzis”

123. SUP dēļu noma

SUP dēļu nomā tiek piedāvāti *Solo* dēlis, *Tandem* un *Wind Sup*. Pasākumiem un lielākiem izbraucieniem pieejami 22 individuālie *Solo* dēļi un 2 *Tandem* tipa dēļi.

Jūras iela 66, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26417818

www.perlerada.com

Facebook: perlerada

GPS 57.1633 23.2272

124. Izbraucieni ar jahtām

“La Rouge”

Izbraucieni pa Rīgas jūras līci. Maršrutu izvēlas klients. Iespējams izbraukt arī no citām ostām. Īpašais piedāvājums – izbrauciens uz Roņu salu.

Engures osta, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29235898

GPS 57.1618 23.2317

“Anna Roza”

Piedāvā gan īsākus, gan garākus braucienus no Engures pa Rīgas līci. Maksimālais braucēju skaits uz jahtas ir 12 personas, optimālais braucēju skaits 6–8 personas. Izbraucieni jārezervē savlaicīgi.

Engures osta, Engure, Tukuma novads

+371 29233660

GPS 57.1618 23.2317

Degustācijas un vietējie gardumi

125. Zvejnieku sēta “Lucītis”

Zvejnieku sētā “Lucītis” saimnieko Andersonu ģimene, kura jau 30 gadus nodarbojas ar piekrastes zveju un zvejas produktu pārstrādi. Līdzņemšanai sētā var iegādāties visu zvejnieku sētas produkcijas sortimentu – karsti kūpinātas butes, reņģes, skumbrijas ar dažādām piedevām un garšvielām, karpas ar ķiplokiem, brekšus, lašu vēderiņus, foreles, asarus, vilka zivi, paltusu, siļķes, auksti kūpinātas skumbrijas, lasi, sviesta zivi, marinētu siļķi gabaliņos u. c.

Jūras iela 41, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29846510

GPS 57.1519 23.2297

126. Alus darītava “Mazjūras brūzis”

“Mazjūras brūzis” ir vieta, kur vēsturiskais satiekas ar industriālo. Tā ir vieta, kur nesteidzīgi baudīt alu, vīnu, burbuļus un gardumus. Mazā alus darītava Engurē aicina uz degustācijām – “Maize & alus” vai “Engures garša”. Apmeklējums jāpiesaka iepriekš.

Jūras iela 73, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 28304360

Facebook: mazjurasbruzis

GPS 57.1586 23.2290

127. Zivju degustācija kafejnīcā “Būda”

Te degustācijā var nobaudīt astoņus dažādus Baltijas jūrā un dažkārt Engures ezerā nozvejotus zivju veidus, kas gatavoti tradicionāli un panējumos. Piedāvājuma cenā ietilpst gan dzēriens, gan maizīte. Apmeklējums jāpiesaka iepriekš.

Jūras iela 95, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29179184, www.facebook.com/kafejnicaBuda

GPS 57.1647 23.2248

Zvejnieku sēta “Lucītis”

Kur paēst

128. **“Kukul ceptuve”**
Jūras iela 73, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 27506100
Facebook: kukulcepiens
GPS 57.1586 23.2290

129. Vasaras kafejnīca
“Engure Cafe”
Ostas iela 1, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 28368868
Facebook: engurecafe
GPS 57.1604 23.2295

130. Vasaras kafejnīca - picērija
“KAFFF Engure”
Ostas iela 1C, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26218934
Facebook: KAFFF Engure
GPS 57.1608 23.2289

131. **“Vieta 62”**
Jūras iela 62, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26646502
Facebook: vieta62
GPS 57.1625 23.2283

132. **Kafejnīca “Būda”**
Jūras iela 95, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29179184
Facebook: kafejnicaBuda
GPS 57.1648 23.2248

133. **“Kapteinis & Grants”**
Jūras iela 88, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26565680
www.facebook.com/kapteinisungrants
GPS 57.1651 23.2250

“Kukul ceptuve”

Kur palikt

134. **Brīvdienu māja “Cipreses”**
“Cipreses”, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+370 67665391
Facebook: cipreses1
GPS 57.1390 23.2245

135. **Brīvdienu māja “Ciemzeres”**
“Ciemzeres”, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26404875
Facebook: ciemzeres
GPS 57.1459 23.2278

136. **Viesu nams “Klāņas”**
Jūras iela 47, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26444123, www.klanas.lv
GPS 57.1527 23.2301

“Vieta 62”

137. **Brīvdienu māja “Magnolia Park”**
Jūras iela 59A, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29424424
Facebook: Magnolia Park – atpūtas mājiņas
GPS 57.1557 23.2291

138. **Brīvdienu māja “Lilia”**
Jūras iela 52, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29419656, 28334105
GPS 57.1580 23.2291

Brīvdienu māja “Cipreses”

Brīvdienu māja “Magnolia Park”

Brīvdienu māja “Cipreses”

Brīvdienu māja “Ciemzeres”

139. **Brīvdienu māja**
“Kukul Apartments”
Jūras iela 52, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29419656, 22006646
Facebook: kukulapartments
GPS 57.1582 23.2293

140. **Viesu nams “Stagars”**
Jūras iela 62, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26619237, 26646502
GPS 57.1627 23.2282

141. **Brīvdienu mājas**
“Ostas mājas Engurē”
Engures osta, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 20285618, 20207774
Facebook: Ostasmajas
GPS 57.1627 23.23.12

142. **Viesu nams**
“Kapteinis & Grants”
Jūras iela 88, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29117510
Facebook: kapteinisungrants
GPS 57.1682 23.2250

143. **“Engurnīca Apartments”**
Skolas iela 5, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 28750750
GPS 57.1634 23.2239

144. **Ģimenes māja “Gundegas”**
“Gundegas”, Laipu iela 5, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29529880
GPS 57.1612 23.2199

145. **Brīvdienu māja “Martz”**
Mežmalas iela 11, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 28343995, 29493245
Facebook: Brīvdienu māja Martz Engurē
GPS 57.1605 23.2128

146. **Viesu nams “Neiļu nams”**
Grants iela 14, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26431483
GPS 57.1573 23.2120

147. **Brīvdienu māja**
“Under the Pine Engure”
Jūras iela 107, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 27080888
Facebook: Under_the_pine_engure
GPS 57.1667 23.2221

148. **Viesu nams**
“Engure pie jūras”
Kr. Valdemāra 1, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 20004133
GPS 57.1706 23.2199

149. **Viesu nams “Priedes”**
Kr. Valdemāra 32, Engure, Engures pagasts
Tukuma novads
+371 29251336, 29228560
Facebook: Viesu_nams_Priedes
GPS 57.1644 23.2151

150. **Engures vidusskolas**
internāta jauniešu mītne
Skolas iela 9, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29544650
GPS 57.1623 23.2189

“Vieta 62”

Brīvdienu mājas
“Ostas mājas Engurē”

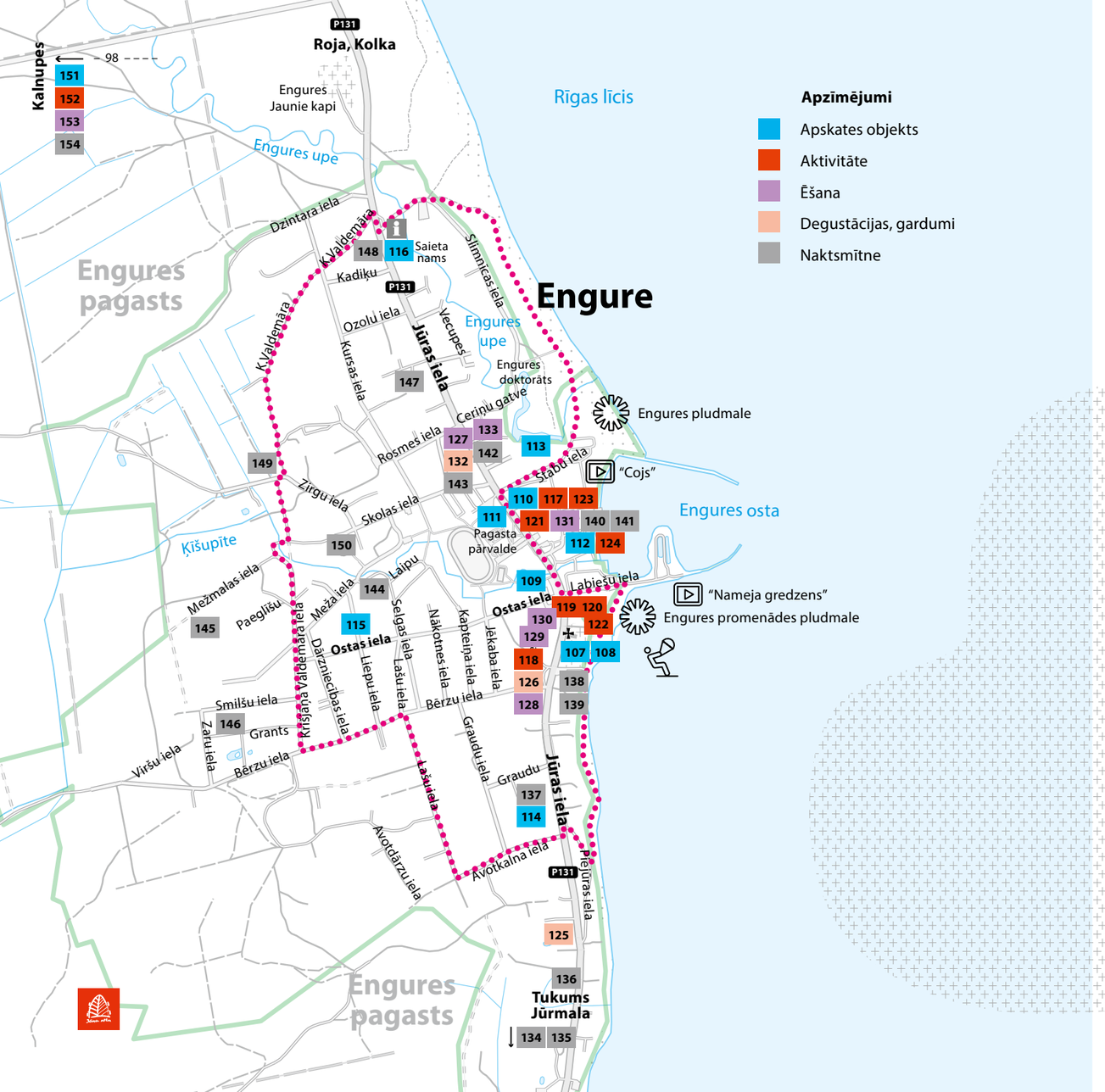

Pludmales

Engures promenādes pludmale

Neoficiālā peldvieta, kas atrodas Engurē pie Dienvidu mola un plešas uz Ķesterciema pusi. Uz peldvietu norādes nav izvietotas. Apmeklētājiem jāvadās pēc informācijas par peldvietas adresi. Pludmalē atrodas ģērbtuve un tualete, kā arī daži soli atpūtai un sauļošanās procedūrām. Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā atrodas arī bērnu pārtīšanas galdiņš. Aktīvās atpūtas iespējām pludmalē izveidots pludmales volejbola laukums.

Adrese: Labiešu ielas gals, Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
GPS 57.1608 23.2328

Engures pludmale

Neoficiāla peldvieta, kas atrodas aiz Veselības centra "Engure". Pludmalē atrodas ģērbtuve un tualete, kā arī izvietoti atpūtas soli un galdi. Tualete pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā atrodas arī bērnu pārtīšanas galdiņš. Pludmales daļā izvietoti bērnu rotaļu laukumu elementi, kā arī izveidots pludmales volejbola laukums.

Adrese: Veselības centrs "Engure", Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
GPS 57.1677 23.2294

Maršruts

Pastaigu taka "Apkārt Engurei"

Maršruts ļaus iepazīt Enguri – 6 km mazais loks un līdz 14 km lielais loks. Tas ir apļveida maršruts, tāpēc starta un finiša vietu var noteikt katrs pats. Gājienam jārezervē aptuveni 3–4 stundas. Maršruts dabā ir marķēts ar krāsu un uzlīmju palīdzību: mežā ar krāsas marķējumu balts dzeltens balts, ciematos ar uzlīmju palīdzību.

Vairāk par maršrutu lasi te:
www.visittukums.lv

Maršruta mazais loks atzīmēts kartē blakus ar sarkanu krāsu

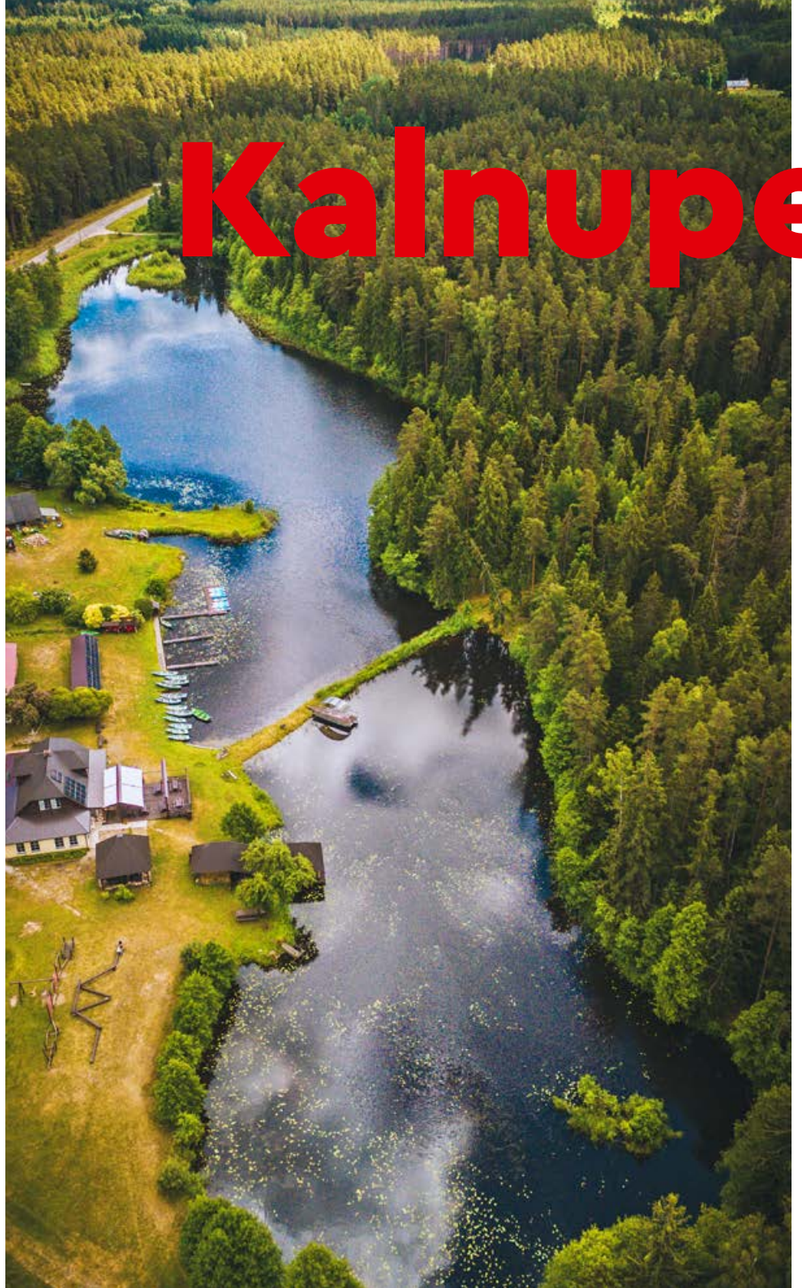

Kalnupes

Rideļu dzirnavezers

Rideļu dzirnavas

Izbraucot no Engures Kolkas virzienā un uzreiz nogriežoties no piejūras ceļa iekšzemē, nobraucot vien pāris kilometru, iespējams nokļūt Kalnupēs. Tā ir vieta, kur atrodas izdaudzinātās Rideļu dzirnavas.
Rideļu dzirnavu nosaukums radies no Rideļu muižas, jo dzirnavas būvējis Rideļu muižas īpašnieks grāfs Lambsdorfs. Tās uzbūvētas uz Kalnupes upes pēc 1863. gada, kad Engures ezers tika savienots ar jūru un tā līmenis nokritās par 2 metriem.

Ko redzēt

151. Rideļu dzirnavu muzejs
Dzirnavu muzejs izvietots Rideļu dzirnavu 3 stāvos. Te apmeklētāji var iepazīties ar graudsaimniecības un Rideļu dzirnavu vēsturi, kā arī – kā un ar kādām ierīcēm no graudiem tiek samalti dažādi milti. Viesiem ir pieejama arī interesanta, izglītojoša īsfilma "No grauda līdz maizei".
+371 26536532

Ko darīt

152. Ar laivu vai SUPu pa Dzirnavu ezeru!
Pa Rideļu dzirnavezeru iespējams izbraukt gan ar laivām, dodoties makšķerēt vai vienkārši vizinoties, gan arī ar SUPiem. Saimnieki ezerā piedāvā īpašu supošanas maršrutu, izveidojot savdabību niedru labirintu ceļu. Savukārt makšķerniekiem lomā iespējams iegūt līdakas, asarus, raudas, līņus un karūsas.
+371 26536532

Kur paēst

153. **Kafejnīca "Cope"**
Darba laiks vasarā katru dienu, ziemā nedēļas nogalēs. Iecienītākie kafejnīcas ēdieni ir cepta karpa, bet saldajā – liela porcija pankūku kraukšķu ar saldējumu un zemeņu mērci.
+371 22440094,
+371 20118566

Kur palikt

154. **Rideļu dzirnavu viesu nams**
+371 26536532

Rideļu dzirnavas, Engures pagasts, Tukuma novads
www.rideludzirnavas.lv, GPS 57.1518 23.1027

Abragciema piekraste

Abragciems

Kempings "Abragciems"

Abragciems ir vēl viens Engures pagasta ciems pie jūras. Senos nostāstos minēts, ka ciema pirmās mājas celtas pie neliela liča, kas atradās divu zemesragu aizvējā, un ciema senākais nosaukums esot bijis "Abu ragu mājas". Taču gadu gaitā viens zemesrags noskalots un, ciemam augot arvien lielākam, tā nosaukums mainījies uz "Abu ragu ciemu", ko vietējā dialektā dēvē par Ābragciemu – ar garo Ā.

Arī par šī ciema senākajiem iedzīvotājiem ir stāsts, ka tie esot bijuši ienācēji no Igaunijas, kas sevi saukuši par ābragiešiem. Vēl 19. gadsimtā ciemā dzīvojusi Ābragu dzimta.
Par ciema ievērojamāko iedzīvotāju varētu uzskatīt tālbraucēju kapteini un kuģīpašnieku Andreju Tomeli (1851-?), kurš dzīvojis Abragciemā, 1884. gadā beidzis Rīgas jūrskolu un bijis pirmais latviešu kapteinis, kas veicis Transatlantijas reisu no Lielbritānijas uz Brazīliju. Mūsdienās Abragciems plašāk pazīstams kā atpūtas vieta.

Zvejas laivas Abragciema jūrmalā 1930. gados. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Kur palikt

155. Kempings "Abragciems"
Piedāvājumā – nakšņošana kempinga mājiņās, pirts, telts vietas, sporta laukumi, peldvieta, velosipēdu noma, inventāra noma.
Te tiek iznomātas airu laivas un ūdensvelosipēdi.
Iespējams apmeklēt vasaras kafejnīcu ar āra terasi gardai maltītei, atpūšoties kempingā vai vienkārši garāmbraucot.

Abragciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26110738
www.abragciems.lv
GPS 57.1976 23.2066

Abragciema pludmale

Oficiālā peldvieta atrodas kempinga "Abragciems" teritorijā. Norādes uz pludmali nav, tādēļ, lai to apmeklētāju, jāseko norādēm uz kempingu. Pludmalē atrodas ģērbtuve, atpūtas galdi un soli, kā arī bērnu laukumiņš un informācijas stends. Vairākus gadus Abragciema pludmale tikusi novērtēta kā vistīrākā pludmale Latvijā, tādēļ tai daudzas reizes piešķirts "Zilais karogs", kas apliecina vides kvalitātes atbilstību visaugstākajiem kritērijiem.

Adrese: Kempings "Abragciems", Abragciems, Engures pagasts, Tukuma novads
GPS 57.1976 23.2066

Interesants fakts

Ābragciems senāk skaitījies braucēju ciems, jo zvejnieki nav zivis pārdevuši uzpircējiem, bet paši izvadājuši savus lomus un tirgojuši apkārtnes miestos un pilsētās. Veda arī uz Rīgu, Sloku un Talsiem. Zvejnieki zivis bieži vien veda arī uz gadatirgiem un pārdeva krodziniekiem. Tā zināms, ka 1822. gadā Lepstes kroga krodzinieks Bērtulis uzpircis un vedis zivis pārdošanai uz Rīgu, vienā reizē ietirgojot 80 rubļus. Zivis iepirka arī apkārtējās muižas. Piemēram, 1816. gada ziemā Zentenes muižas klēts pārzinis iepirka zivis no Engures ezera zvejniekiem.

Bērzciems

"Cilvēki cerē un skatās uz tālumiem. Tur, kur jūra ir tāla un zila, tur, kur debesis ir tālas un zilas, tur, kur tāli un zili ir meži."

Imants Ziedonis "Krāsainās pasakas"

Bērzciems ir ciems Tukuma novada Engures pagastā, kas atrodas uz zemes strēles starp jūru un Engures ezeru. Pēc Latvijas ciemu iedalījuma tas tiek uzskatīts par vidējciemu, kurā 2021. gadā bija 190 iedzīvotāju.

Bērzciems senāk saukts arī par Bērzu ciemu un tas būvēts kā rindu ciems – visas mājas rindā gar ceļu viena blakus otrai. To var pamanīt, ne vien braucot pa šodienas šoseju, bet arī izbraucot cauri ciemam pa veco ceļu. Nosaukums *Behrsezem* kartēs parādījies 1747. gadā. 19. gadsimtā te arī būvēti burinieki, kas gājuši gan uz ārzemēm, gan veduši malku uz Rīgu.

Laivas darināšana Tukuma apriņķa Engures pagasta Bērzciemā. 1930. gada jūnijs. Fotogrāfs Irmgarde Lāčgalva. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 22420)

Bērzciemnieki senos laikos nodarbojušies arī ar dzintara rakšanu. Pēc Mērsraga kanāla izrakšanas 1842. gadā Engures ezerā ievērojami krities ūdens līmenis un iedzīvotāji varēja lasīt dzintaru ezera krastā. Netālu no ezera būdā dzīvojuši dzintara uzpircēji, kas ezera dzintara lasītājiem diezgan labi maksājuši. Taču dzintars te lasīts arī jūras krastā pēc vētrām.

18. gadsimta beigās, kad Kurzemes hercogiste tika iekļauta cariskās Krievijas sastāvā, Bērzciemā esot izvietots muitas punkts un robežsardzes postenis. Tiem bijis jānovēro kuģi un jāseko, lai sveša prece netiek vesta no "kuģiem uz zemēm".

Bērzciema iedzīvotāja 20. gadsimta sākumā. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Mūsdienās Bērzciemā joprojām tiek uzturētas zvejniecības tradīcijas. Nedaudzi zvejnieki vēl joprojām nodarbojas ar seno rūpalu – gan zveju, gan zivju kūpināšanu. Vētrainā laikā Bērzciema pludmali iecienījuši kaitbordisti. Tiem pa vidu var manīt arī kādu mutīgu ciema sievu, kas zina stāstīt par ciema vēsturi un zvejnieku dzīvi.
Vai zināji, ka Bērzciemā saule riet ezerā un aust jūrā?

Putnu vērošanas tornis
dabas parkā "Engures ezers"

Pūtēju orķestris Bērzciemā 1930. gados.
Foto no Engures Saieta nama krājuma

Zvejas laivas Bērzciemā 1950. gados.
Foto no Tukuma muzeja krājuma

"Izrādās, pie Engures ezera tāpēc tik daudz dzintara, ka tur kādreiz viscaur bijusi jūra un dzintars skalojies jūras dibenā. Tad jūra atkāpusies un ezeru atstājusi kā lielu jomu."

Imants Ziedonis "Dzintarainā pasaka"

Bērzciema "Skoru" saimnieks – kapteinis Miķelis Fišers ar ģimeni
ap 1900. gadu. Foto no Engures Saieta nama krājuma

Ko redzēt

156. Bērzciema pontona laipa jūrā

Pašā ciema centrā netālu no vecās tarotavas uzstādīta 157 metrus gara laipa, kas ieved gājējus jūrā. Tā atvieglo piekļuvi jūrai gan peldētgribētājiem, gan ūdens sporta veidu cienītājiem, gan zvejniekiem un tūristiem. Laipa uzstādīta ar mērķi nodrošināt piekļuvi jūrai ar niedrēm aizaugušajā piekrastes teritorijā.

"Cīrulīši", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.2446 23.1751

Engures ezera dabas parks

Dzintars pludmalē

157. Dabas parks "Engures ezers"

Kolkas šosejas kreisajā pusē pie Abragciema un Bērzciema atrodas Engures ezers. Pēc ornitologu vērtējuma tas ir bagātākais ezers Eiropā. Pavasaros un rudeņos te atpūšas daudzi ceļotājputni, bet plašās meldru audzes ir laba vieta ūdens putnu ligzdošanai. Aiz Bērzciema, nogriežoties uz ezeru, tā krastā atrodas Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijas lauku bāze. Ceļotājiem un interesentiem te apskatāmi dzīvnieku aploki ar dzīvei savvaļa pieradinātām govīm un zirgiem. Aiz aplokiem ezera krastā atrodas arī uz pontoniem uzstādīts putnu vērošanas tornis. Savukārt ap Jāņiem ikviens aicināts apmeklēt Orhideju taku. Parka ieteicamais apmeklējuma periods ir no 15. aprīļa līdz 31. oktobrim.

Dabas parks "Engures ezers", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29474420, www.eedpf.lv

GPS 57.2579 23.1363

Ko darīt

158. "Kundziņ'siers"

Sierotava ir Kundziņu ģimenes sapnis – darīt savam sirdspriekam. Te tiek piedāvāti dažādi sieru veidi: svaigpiena sieri, klasiskais ķimeņu siers, sieri ar ķiplokiem, garšvielām, pikantie un kūpinātie sieri. Katrs siera ritulis ir īsts roku darbs. Vairāk par Kundziņu ģimeni, viņu darbu un gardajiem sieriem uzzināsi, piesakoties ekskursijā uz sierotavas apskati un degustācijām!

"Smiltiņi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 28656749

www.kundzinsiers.lv

Facebook: Kundziņsiers

GPS 57.2443 23.1732

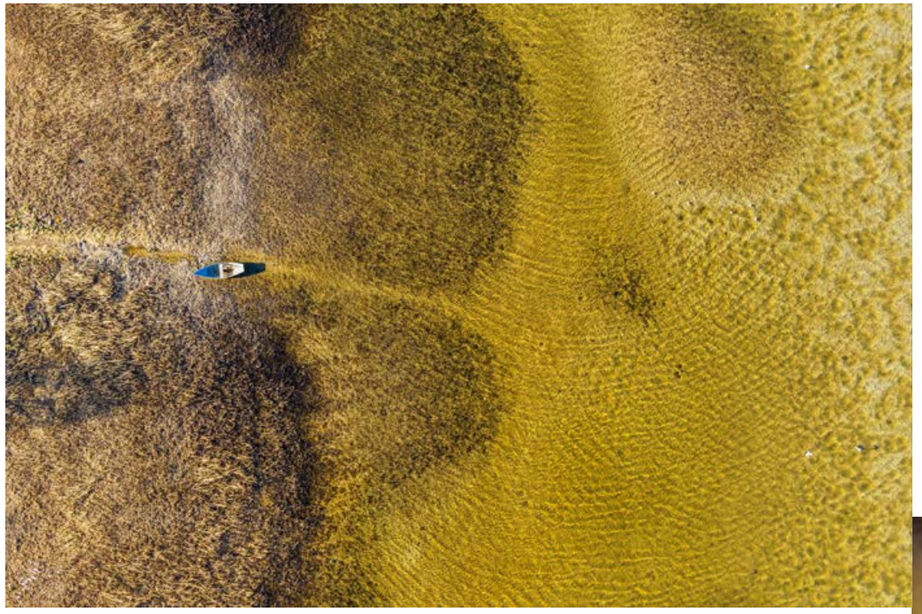

Bērzciema jūrmala

159. Tenisa laukums "Tauriņkrastos"

Interesentiem pieejams tenisa laukums ar apgaismojumu.

"Tauriņi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 29243392

www.taurinkrasti.lv

GPS 57.2543 23.1730

160. Zvejnieku sēta "Dieniņas"

Tūristu grupas, ģimenes un citi interesenti tiek aicināti piedalīties aktīvās atpūtas un kultūras pasākumā ar sātīgu zivju smeķēšanu. Programmā: atraktīvs, vēsturisks zvejnieku sievu stāstījums, kas sasaistīts ar dažādām aktivitātēm pie jūras. Izbaudi zvejnieksētas saimnieku teatrālo priekšnesumu vietējā dialektā, ieskatu zivju kūpināšanas procesā, kā arī dažādu vietējo zivju degustāciju! Piesakies un ņem vērā – pasākuma ilgums ir aptuveni 2,5–3 stundas. Zvejnieku sēta piedāvā iegādāties arī vietējos kūpinājumus – zivis no Engures ezera un Baltijas jūras. Nedēļas nogalēs te var ieturēties "Saimnieces ķēķī – Lielistabā".

"Dieniņas", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads

+371 26676283

www.dieninas.lv

Facebook: dieninas.lv

GPS 57.2448 23.1734

"Kundziņsiers"

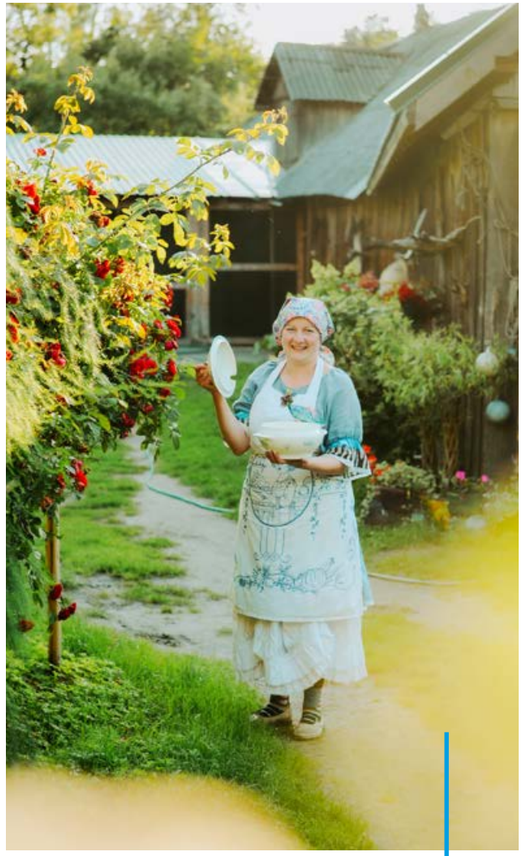

Zvejnieku sēta "Dieniņas"

Zvejnieku sēta "Dieniņas"

161. Kaitošana Bērzciema pludmalē

Ja tev ir savs aprīkojums, bet vēl nesi gatavs Lieljūras – Baltijas jūras vai okeānu vēju ķeršanai, tad dodies uz Bērzciemu – arī te vējš iegriežas ne pa jokam!

"Tarotava", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads

GPS 57.2458 23.1751

"Cafe Vizbuļi" ēdienkartē var atrast Baltijas jūrā zvejotas zivis

Viesu nams un apartamenti "Zušu" sētā Bērzciemā

Kur paēst

162. **Cafe "Vizbuļi"**
"Vizbuļi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads,
+371 29424934, 28254749,
Facebook: vizbuli
GPS 57.2379 23.1735

163. **Piejūras veselības un aktīvās atpūtas centra "Tauriņkrasti" restorāns**
"Tauriņi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26005797, 27012405
www.taurinkrasti.lv
GPS 57.2543 23.1730

164. **"Saimnieces ķēķis – Lielistaba"**
"Dieniņas", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26676283, www.dieninas.lv
Facebook: dieninas.lv
GPS 57.2448 23.1734

Kur palikt

165. **Viesu nams "Vizbuļi"**
"Vizbuļi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29424934, 28254749
Facebook: vizbuli
GPS 57.2379 23.1735

166. **Brīvdienu māja "Namiņš pie jūras"**
"Strēlnieki", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26486329
GPS 57.2384 23.1749

"Tiny Village"

167. **Viesu nams "Zušu villa" & "Zušu klēts apartamenti"**
"Zuši", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29130223
www.zususeta.lv
Facebook: ZusuSeta
GPS 57.2413 23.1736

168. **Lauku māja "Dieniņas"**
"Dieniņas", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26676283, www.dieninas.lv
Facebook: dieninas.lv
GPS 57.2448 23.1734

169. **Brīvdienu māja "Paisumi"**
"Paisumi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads.
+371 29773550, Facebook: AtputasNaminsPaisumi
GPS 57.2514 23.1741

Bērzciema piekraste pie brīvdienu mājas "Paisumi"

170. **Brīvdienu māja "Lauri"**
"Lauri", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 28657250
Facebook: Brīvdienu māja Lauri
GPS 57.2535 23.1736

171. **Piejūras veselības un aktīvās atpūtas centrs "Tauriņkrasti"**
"Tauriņi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 26005797, 29243392
www.taurinkrasti.lv
GPS 57.2543 23.1730

172. **Brīvdienu māja "Branguļi"**
"Branguļi", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads
+371 29676126,
Facebook: holidayhomebranguli
GPS 57.2557 23.1723

173. **Brīvdienu māja "Tiny Village"**
"Bērzciema Salnas", Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 26619140
Facebook: tinyvillagelatvia
GPS 57.2546 23.1727

174. **Glempings "Bērzciema lagūna"**
Bērzciems, Engures pagasts, Tukuma novads, +371 29600282
www.berzciemalaguna.lv
Facebook: GlempingsBerzciemaLaguna
GPS 57.2561 23.1733

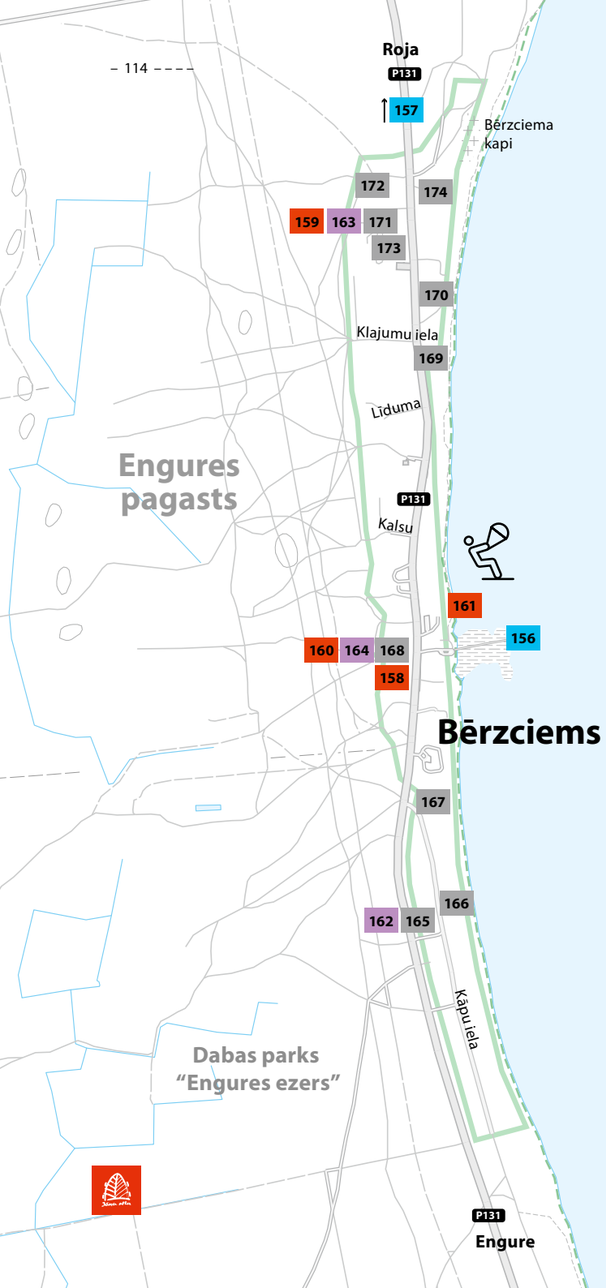

Apzīmējumi

- Apskates objekts
- Aktivitāte
- Ēšana
- Degustācijas, gardumi
- Naktsmītne

Interesanti fakti

Laivas Bērzciemā būvētas kopš neatminamiem laikiem. 19. gadsimta beigās būvēti arī vairāki burukuģi. Viena no kuģu būvētavām atradusies starp "Lielkristu" un "Mazkristu" mājām, un no tās bijis izbūvēts nolaidens baļķu klājs – kuģu ceļš uz jūru.

Arī pie "Skoru" mājām bijis štāpelis jeb eliņš – ieslīpa platforma kuģu būvei un ielaišanai ūdenī. Māju saimnieks – kuģīpašnieks Miķelis Fišers 20. gadsimta sākumā te uzbūvējis vairākus burukuģus. Neilgi pirms Pirmā pasaules kara sākuma ūdenī nolaida viņam piederošo motorburukuģi ar nosaukumu "Zvaigzne". Kuģa nolaišana ūdenī vienmēr izvērtusies par lielām svinībām. Tas pats M. Fišers kādu kuģi esot taisījis puskilometru no krasta, un, lai to iedzītu jūrā, bija jāgādā liels daudzums tauku un jāsmērē štāpelis jeb dēļu klājs, pa kuru kuģi vilka līdz ūdenim. Kad kuģis nolaists ūdenī, svinības ilgušas nedēļu.

Pa kino pēdām piekrastē

Tukuma novada tuvums Rīgai, brīnišķīgās ainavas, sākot no neskartiem purviem un bagātiem mežiem līdz greznām pilīm un garo jūras krastu, ir bijis iemesls, kādēļ te uzņemts daudz filmu.

Sākotnēji – līdz pat 20. gadsimta 60. gadiem tās veidotas pēc romāniem, kuru stāsti risinājušies piekrastes ciemos. Pirmā no tām – 1939. gadā Viļa Jāņa Lapenieka (1908–1983) pēc Viļa Lāča (1904–1966) darba motīviem **"Zvejnieks dēls"** uzņemtā filma ar tādu pašu nosaukumu. Galvenajā – Oskara – lomā izvēlējās toreiz jauno un daudzsološo aktieri Pēteri Lūci (1907–1991). Šī filma vēsturei ir saglabājusi Lapmežciema kāpu, pa kuru augšā kāpa Anita ar amuletu – putu vīriņu – ķēdītē ap kaklu.

Šī pati filma atkārtoti tika uzņemta 1957. gadā. Par tās režisoru kļuva Varis Krūmiņš (1931–2004), bet Oskara lomai izvēlējās Eduardu Pāvulu (1929–2006), kurš pats bija nācis no zvejnieku ģimenes netālu – Jūrmalā, Valteros. Filmēšana sākās 1956. gada augustā un notika Klapkalnciemā, Ragaciemā, Plieņciemā, Engurē, kā arī citur Latvijā. Klapkalnciemā filmēšana notikusi sedumā pie izejas uz jūru. Ragaciemā filmēja krogus skatu, kurā masu skatos redzami daudzi klapkalnciemnieki, bet Bigauņciemā aiz kāpām priežu ielejā tika uzcelta butaforija ar vienu istabu, kas no filmēšanas skatu punkta izskatījās kā īsta māja.

Kadrs no spēlfilmas "Zvejnieka dēls". Lomās: Oskars – Pēteris Lūcis, Anita – Ņina Melbārde. 1939. gads. Fotogrāfs nezināms. Foto no LNA krājuma

Vairāk par kino filmām un vietām, kur tās filmētas, lasi te: www.visittukums.lv

Režisora Leonīda Leimaņa spēlfilmas "Nauris" skats. No kreisās: baletdejotājs, aktieris Haralds Ritenbergs Naura lomā, aktieris Bernhards Priedītis Lazdāna lomā, 1957. gads. Filmas fotogrāfi – Kārlis Tilgalis un Boriss Fedosejevs. Foto no LNA krājuma

1957. gadā tapa mākslas filma – **"Nauris"**. Tās režisors un scenārija autors bija Leonīds Leimanis (1910–1974). Naura lomu uzticēja jaunajam un spožajam baletdejotājam Haraldam Ritenbergam (1932–2025). Filmas kadrs, kurā slepus tiek kūpinātas zivis un dūmi paceļas gaisā, filmēts Engurē pie "Būrnieku" mājām. Kadru, kurā tika uzspridzināts mūris, filmēja Bigauņciemā. Interesanti, ka filmā redzamais lielais mūris bija tikai mazs kādas vecas būves pamatu fragments.

1958. gadā iznāca jauna kinofilma **"Svešiniece ciemā"**. Tās režisore bija Ada Neretniece (1924–2008), bet galvenās lomas tēloja Vija Artmane (1929–2008) un Gunārs Cilinskis (1931–1992). Filmu uzņēma Lapmežciemā. Tajā labi redzams skats no jūras puses uz ciemu un tiltu. Kā konservu fabrika redzams toreizējais Klapkalnciema zivju cehs. Kadrā rādītas strādnieču rokas, bet sejas bija aktrišu. Filmas pirmizrāde notika jaunajā, 1957. gadā atklātajā Lapmežciema kultūras namā.

1960. gadā uzņēma aktierfilmu **"Vētra"**. Tās režisori bija Rolands Kalniņš (1922–2022) un Varis Krūmiņš (1931–2004). Galvenajās lomās bija Vija Artmane (1929–2008) un Valdemārs Zandbergs (1927–1944). Filmas skatus pie jūras uzņēma Lapmežciemā pie Siliņupes. Filmā redzams arī Gausās jūdzes ceļa posms, braucot uz Ragaciema pusi.

Lai arī 1967. gadā uzņemtā filma **"Mērnieku laiki"** par 19. gadsimta otrās puses agrārās reformas laikiem Slātavā un Čangalienā pamatā filmēta Vidzemē, jūrmalas ainas filmētas ir Lapmežciemā – jūras krastā, kur augusi līka, nokaltusi priede.

Kadrs no režisores Adas Neretnieces spēlfilmas "Svešiniece ciemā". No kreisās: aktrise Vija Artmane Elzas lomā, aktieris Gunārs Cilinskis Jāņa lomā, 1958. gads. Fotogrāfs nezināms. Foto no LNA krājuma

1971. gadā tapa režisora bija Gunāra Pieša (1931-1996) kino filma **"Nāves ēnā"**. Filmas pamatā izmantota tāda paša nosaukuma Rūdolfa Blaumaņa (1863–1908) novele. Galveno varoņu lomās izvēlējās Eduardu Pāvulu (1929–2006), Alfrēdu Videnieku (1908–2002), Gunāru Cilinski (1931–1992), Ģirtu Jakovļevu (1940), Kārli Sebri (1914–2009), Vaironi Jakānu (1927–2008) u. c. Filmēja Lapmežciemā, Ragaciemā, Bērzciemā. Filmēšana bija grūta, jo tās laikā uz dabīgiem ledus gabaliem paļauties nevarēja, līdz ar to uzbūvēja milzīgu dēļu platformu, ko pārklāja ar plastikāta sveķiem, sniega un ledus iespaida radīšanai. Jūra aizsala tikai februāra beigās, bet filmēšana ievilkās līdz maijam. Kadri ar mākslīgo ledu tika uzņemti pie Starpiņupes. Kultūras nama mazajā zālē atradās tērpu noliktava un te notika visa ģērbšanās. Filmēts tika arī no Ragaciema bākas.

Režisora Gunāra Pieša spēlfilmas "Nāves ēnā" uzņemšana, 1971. gads. Fotogrāfs Jānis Pilskalns. Foto no LNA krājuma

Kadrs no muzikālās komēdijas "Lielais dzintars", 1972. gads

1972. gadā pēc V. Lāča tāda paša nosaukuma stāsta uzņēma īsfilmu **"Vanadziņš"**. Režisors bija Jānis Dzenītis (1928). Filmu uzņēma Lapmežciemā netālu no šosejas esošajās "Stiebru" mājās (sauktās arī par "Rungaiņiem") meža pusē. Filma nav ļoti populāra, jo, domājams, to aizēnojusi vēlāk – 1978. gadā uzņemtā animācijas filma "Vanadziņš".

1972. gadā Lapmežciemā tapa arī kadri divsēriju muzikālajai komēdijai **"Lielais dzintars"**, kuras režisors bija Aloizs Brenčs (1929–1998). Zvejnieku svētku skati tika filmēti Lapmežciemā. Komēdijas pamatā bija stāsts par estrādes ansambli, kurš lidojumam nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ laikus nevarēja ierasties Rīgā uz dziesmu konkursu.

Iespējams, populārākā filma, kas arī tapusi Tukuma pusē, ir 1981. gadā Rīgas kinostudijas uzņemtā pirmā daudzsēriju filma **"Ilgais ceļš kāpās"**. Tās režisors bija A. Brenčs, bet galvenās lomas spēlēja Lilita Ozoliņa (1947–2023), Juozus Kisielius (1949–1991) un Romualdas Ramanauskas (1950). Filma izstāsta latviešu tautas dzīves stāstu no 20. gadsimta 30. gadu beigām līdz pat 80. gadiem.
Pirmās filmas epizodes uzņēma Talsu novada piekrastē – pie Kaltenes baznīcas, bet filmas gaitā Martas (L. Ozoliņa) un Artūra (J. Kisielius) satikšanās skatā redzama kādreizējā aptieka Tukumā, Lielā ielā 7. Savukārt Sibīrijas skats ar mazā Edgara maldīšanos taigā filmēts Cērkstē. Apšuciema skola

arī filmā bijusi skola un te uzņemts kadrs, kad jaunā padomju skolotāja mazgā logus. Savukārt "Jaunlejapšas" kalpojušas par krogu. Ragaciemā tika filmēts zivju apstrādes cehs, dedzinātas laivas, uzņemts balles skats. Filmas masu skatos filmējušies daudzi Apšuciema un Lapmežciema iedzīvotāji. Un ne tikai cilvēki. Filmas vajadzībām tika savāktas arī govis no ciema ļaudīm. Aktieri bieži vien staigāja pa ciemu aizsargu tērpos, kas izraisīja dažu labu vietējo iedzīvotāju satraukumu. Atsevišķi kadri filmēti arī Bigauņciemā, bet Artūra un aizsargu saķeršanās uzņemta Apšuciemā. Kāzu skats filmēts Lapmežciema "Ķesteru" mājās.

Attēlā pa kreisi: spēlfilma "Ilgais ceļš kāpās". No kreisās: Uldis Dumpis Manfrēda lomā, Harijs Liepiņš advokāta Osvalda Kreiža lomā,
1981. gads. Fotogrāfs Valdis Lavrinovičs. Foto no LNA krājuma

1985. gadā Rīgas kinostudijā pēc Annas Brigaderes (1861–1933) lugas motīviem tapa pasaku filma bērniem **"Sprīdītis"**. Lapmežciemā tika nofilmēta Sīkstuļa māja, par kuru kalpoja pretī "Laivenieku" mājām esošais grausts.

Savukārt 1988. gadā Klapkalnciemā filmēti Rīgas kinostudijas divsēriju mākslas filmas **"Sēklis"** (režisors Ēriks Lācis (1938–2005)) kadri.

2002. gadā Ragaciemā tapa arī Jāņa Streiča (1936) ģimenes drāma **"Ipolits"**. Lomās bija Katrīna Pasternaka (1957), Juris Kalniņš (1952), Artis Robežnieks (1970) un Viktorija Streiča (1979). Filmēšana notikusi "Jaunmuižnieku" mājās.

Spēlfilmas "Ilgais ceļš kāpās" skats. Aktrise Lilita Ozoliņa Martas lomā, 1981. gads. Fotogrāfs Valdis Lavrinovičs. Foto no LNA krājuma

2014. gadā pie skatītājiem nonāca pilnmetrāžas spēlfilma **"Džimlai Rūdi Rallalā"**, kurā kareivju lomās iejutās leģendāri latviešu aktieri, kas sasnieguši pensijas vecumu. Filmas režisori bija Māris Putniņš (1950–2024) un Jānis Cimmermanis (1950). Iespaidīgākie skati tapuši Ādažu poligonā, taču atsevišķas ainas filmētas arī Lapmežciemā.

Mākslas filma
"Nameja gredzens"
Engurē.
Foto "Cinevilla Films"

2016. gada 29. augustā Tukuma novada kino pilsētiņā Cinevilla notika latviešu mākslas filmas **"Nameja gredzens"**, kuras režisors ir Aigars Grauba (1965), pirmā filmēšanas diena. Lomās tajā redzami aktieri Edvin Endre (1994), James Bloor (1992), Aiste Dirziute (1991), kā arī Andris Keišs (1974), Artūrs Skrastiņš (1974), Egons Dombrovskis (1972), Dainis Grūbe (1984), Lauris Dzelzītis (1978), Gints Andžāns (1986), Ivo Martinsons (1981), Elīna Vāne (1978) un citi. Filmas sižetā – stāsts par 13. gadsimta notikumiem – kristīgās pasaules mērķi pakļaut Romas varai baltu pagānu zemes, īpaši Zemgali. Filmas uzņemšana notika dažādās vietās Tukuma pusē – gan Tukumā, gan Jaunpilī, arī Jūrmalā un citur, t. sk. piekrastē. Filmā redzamais jūras brauciens – kuģošana uz un no Sāmsalas filmēts Engurē pie Dienvidu mola, savukārt laiva meldros nofilmēta turpat blakus aiz Engures baznīcas kapsētas, bet Klapkalnciema jūrmalā filmēti kadri ar zirgiem, kuri vilka kuģi laukā.

Filmas **"Cojs"** (režisors – Aleksejs Učiteļs, Krievija) pirmie kadri uzņemti 2019. gada vasarā Tukumā, Engurē un Kuldīgā. Filma stāsta par notikumiem, kas risinājās pēc liktenīgās avārijas uz Talsu–Slokas šosejas, kurā 1990. gada 15. augustā bojā gāja kulta grupas "Kino" solists Viktors Cojs.

Viena no pēdējām filmām, kas tapusi arī Tukuma piekrastē, ir 2021.–2022. gadā straumēšanas platformas GO3 oriģinālseriāls **"Nebaidies ne no kā"**. Tā režisors ir Andrejs Ēķis (1964). Seriāls balstīts uz Rolanda Priverta autobiogrāfisko grāmatu ar tādu pašu nosaukumu par dzīvi ārpus likuma – laupīšanām, spekulācijām, narkotikām, nodevību, meliem un izpostītām dzīvēm. Seriāla galveno varoni attēlo Kaspars Dumburs (1987), bet vienā no lomām redzams arī tukumnieks Mārtiņš Počs (1985), savukārt padomju laika Saulkrastu lomā bija Ragaciems. Filmā atpazīstams Ragaciema seduma un Ragaciema bijušā zivju apstrādes ceha teritorijas apkārtne, kā arī "Līņu" mājas.

Oriģinālseriāls "Nebaidies ne no kā"

Noteikumi ceļošanai piekrastē

Vispārīgie noteikumi

- Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes ūdeņi ir publiskie ūdeņi un ir brīvi apmeklējami. Jūras krasts pieder valstij līdz tai vietai, kuru sasniedz augstākās jūras bangas. Tas ir brīvi apmeklējams ikvienam.
- Krasta kāpu aizsargjoslā ir aizliegts kurt ugunskurus un celt teltis ārpus īpaši izveidotām un norādītām vietām.
- Ar auto un citiem mehāniskajiem transporta līdzekļiem tūrisma un atpūtas nolūkā var pārvietoties tikai pa ceļiem. Krasta kāpu aizsargjoslā ārpus ceļiem un pa pludmali ir aizliegts pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem. Tāpat ar tiem aizliegts pārvietoties arī pa meža, lauksaimniecības zemēm, kāpām, purviem, upēm un strautiem.
- Piekrastē un krasta kāpu aizsargjoslā auto jāatstāj šim mērķim paredzētās autostāvvietās. Jāievēro izliktās ceļa zīmes un informatīvās zīmes.
- **Ko atnesi, to aiznes!** Dodoties dabā, neatstājiet atkritumus, bet gan paceliet tos un aiznesiet līdz tuvākajam atkritumu konteineram vai ziņojiet VidesSOS.lv

Aizsargjoslas un pludmale

- Lai saudzētu dabas vērtības, dzīvotnes, sugas un ainavu, kā arī saglabātu piekrastes mežus un mazinātu jūras krastu noskalošanu, ir izveidotas ***aizsargjoslas.*** Tās iedala *krasta kāpu aizsargjoslā* (tās platums ir atkarīgs no kāpu zonas platuma, bet nav mazāks par 300 m sauszemes virzienā (apdzīvotās vietās var būt 150 m plata), skaitot no vietas, kur sākās dabiskie sauszemes augi) un *jūras aizsargjoslā* (ietver pludmali un jūras zemūdens daļu no vietas, kur aug dabiskie sauszemes augi līdz 10 m dziļumam jūrā).
- ***Pludmale*** ir jūras krasta sauszemes daļa starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas dabiskie sauszemes augi. Tā ir brīvi pieejama ikvienam. Dažās vietās ar speciālām zīmēm vai pagaidu nožogojumu putnu ligzdošanas laikā (aprīlis – augusts) var būt norobežoti nelieli pludmales un jūras krasta posmi, kuros ligzdo vai dzīvo (vairojas) aizsargājamas putnu un abinieku sugas (sezonālie liegumi). Pludmalē, izņemot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un pilsētu pludmales un peldvietas, īslaicīgai (vienas nakts) nakšņošanai var uzcelt telti.

Nakšņošana

- Nakšņošanai ieteicams izvēlēties jau iekārtotas nakšņošanas vietas vai tūristu mītnes.
- Telti dabā drīkst celt vietās, kas nav norobežotas un aprīkotas ar aizlieguma zīmēm.
- Privātīpašumā nakšņošana jāsaskaņo ar īpašnieku.
- Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā telti var celt tikai šim mērķim speciāli izveidotās vietās
- Pirms celt telti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, izpētiet konkrētās teritorijas noteikumus un zonējumu.
- Telti nakts pārlaišanai var celt jūras pludmalē, izņemot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.
- Guļamtīklu nesieniet kokos, kam ir aizsargājama dabas pieminekļa (dižkoks, aizsargājams koks) statuss. Šādiem kokiem var būt pievienota zīme – balta ozollapa uz zaļa fona.

- Ceļot ar telti vai sienot guļamtīklu, saudzējiet augus, sūnas, ķērpjus, zemsedzi, koku mizu.
- Telti (un guļamtīklu) neceliet vietā, ja redzat aizsargājamus augus un putnus, kuriem tuvumā varētu būt ligzdas, vai mazuļi.
- **Pēc nakšņošanas apkaimi atstājiet tādu pašu, kāda tā bija pirms atnākšanas.**
- Ja pilsētas vai apdzīvotas vietas pludmalē ir aizliegts celt telti, meklējiet šim mērķim labiekārtotas vietas.

Ugunskuri

- **Nekuriniet ugunskurus ugunsnedrošajā laika posmā!**
- Ārpus ugunsnedrošā laikposma ugunskurus drīkst kurināt tam norādītās vietās, jo tur var būt arī sagatavota malka. Dariet to atbildīgi, taupiet malku!
- Ja ir iespēja, iegādājieties malku pie tuvējā saimnieka.
- Ugunskura vajadzībām mežā cirst kokus ir aizliegts.
- Dabā malku paņemiet tā, lai neciestu dabas daudzveidība, augi, dzīvnieki.
- Kaut arī pludmalē (izņemot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas) ugunskurus kurināt nav aizliegts, centieties to nedarīt. Liedagā izskalotie koki un zari ir vieta, kur slēpjas putnu mazuļi un abinieki. Sausie koki ir nozīmīga dzīves vide kukaiņiem. Mēs lepojamies ar baltajām liedaga smiltīm. Tādām tām arī vajadzētu palikt pēc ceļotāju viesošanās.
- Iekuram izmantojiet sausus zarus. Neizmantojiet jūras un citu ūdeņu pludmalēs izskalotos kokus, kas kalpo kā slēptuve un mājvieta dažādiem organismiem.
- Nelauziet augošus kokus un neplēsiet bērzu mizu!
- Saudzējiet resnākus stumbeņus, jo tos par mājvietu izmanto augi, sēnes un dzīvnieki.

Dzīvnieki un putni tavā ceļā

- Ja vēlaties ieraudzīt savvaļas zvērus, dabā pārvietojieties klusi.
- Neaiztieciet to, ko nepazīstat un arī pazīstat!
- No zvēru un putnu vērošanas paņemiet līdzi tikai labas emocijas un fotogrāfijas.
- Fotokameras "klikšķi" ieslēdziet klusuma režīmā.
- Putnu vērošanai izmantojiet dabiskus vai cilvēka radītus paaugstinājumus, slēpņus, torņus u. c.
- Ja jūras krastā satiekat roņa mazuli, netraucējiet un neejiet

tuvāk par 50 metriem. Nedzenat ronēnu jūrā. Viņš atpūšas un sildās! Turiet suni pavadā.
- Ja atrodat zvēra vai putna mazuli, netraucējiet, nerīkojiet fotosesijas un tiešraides sociālajos medijos. Nekavējoties dodieties projām. Neņemiet to līdzi un nemēģiniet "glābt".

Ogošana un sēņošana

- Latvijā, izņemot dabas rezervātus un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju stingrā un regulējamā režīma zonas, var lasīt savvaļas ogas – mellenes, brūklenes, dzērvenes, lācenes, meža zemenes, meža avenes, kazenes, sēnes un vākt augus.
- Vāciet un izmantojiet tikai to, ko pazīstat! Atceries, ka aizsargājamās sugas vākt ir aizliegts.
- Sēnes nogrieziet ar nazi, vai sēnes kātiņu ar roku "izskrūvējiet" no zemes. Abas metodes nenodara kaitējumu sēņotnei (micēlijam).
- Lasot ogas, citus augus un sēnes, saudzējiet zemsedzi un apkaimes augāju.
- Vācot puķu pušķi, priekšroku dodiet invazīvajām sugām. Atcerieties, ka īpaši aizsargājamos augus vākt puķu pušķiem nedrīkst.

Makšķerēšana

- Ja plānojat makšķerēt, iegādājieties makšķerēšanas karti (nav nepieciešama personām, kas jaunākas par 16 gadiem, vecākas par 65 gadiem un personām ar invaliditāti) un paņemiet līdzi personu apliecinošu dokumentu (pasi vai ID karti). Makšķerēšanas karti un licences iegādājieties internetā.
- Vietās, kur ir organizēta licencētā makšķerēšana, iegādājieties atļauju (licenci).
- Makšķerējot, rūpējieties par upju, ezeru un jūras krasta tīrību un zivju labklājību.

Ar suni

- Suns ir pilntiesīgs ģimenes loceklis, kuram tāpat kā saimniekiem dabā ir jāuzvedas atbildīgi.
- Saimniekam ir jābūt atbildīgam un jārūpējas, lai suns nenodara kaitējumu cilvēkam, savvaļas vai mājdzīvniekiem.
- Apdzīvotās vietās un tām piekļaujošā jūras krastā suni jātur pavadā.
- Oficiālajām pludmalēm un peldvietām ar suni ir jāiet apkārt.
- Mežā, purvā un citā dabiskā teritorijā suns var atrasties bez pavadas, taču dzīvnieks nedrīkst pazust no saimnieka redzesloka. Saimniekam ir jāspēj kontrolēt tā rīcība.
- Jūras krastā putnu ligzdošanas un migrāciju laikā suni turiet pavadā, jo suns viegli atrod tārtiņu, zīriņu un citu putnu olas un mazuļus.
- Ja pārgājiens vai pastaiga gar jūras krastu notiek roņu dzimšanas laikā (martā – aprīlī) un putnu ligzdošanas laikā (maijs – jūlijs), suni turiet pavadā, lai tas netraucē ronēnus, nebaida ligzdojošos putnus un neizposta to ligzdas.
- **Apdzīvotās vietās un pludmalē savāciet suņa fekālijas.**
- Ja suns ir atzīts par bīstamu, publiskā vietā tam uzlieciet uzpurni un vediet pavadā ar sarkanu lentu.
- Nakšņojot teltī, suni ņemiet sev blakus.

Avots: "Latvijas dabas tūristu ētikas kodekss"

ZVEJAS TĪKLU DARINĀŠANA

Rīgas līča rietumu piekrastē

Zvejas tīklu darināšanas amatu prasmes ir uzskatāmas par piekrastes kopienas kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes pamatu. Vairāku gadsimtu garumā tās bija nozīmīgākā iedzīvotāju saimnieciskās darbības sastāvdaļa.

Samazinoties piekrastes zvejniecībai, mūsdienās samazinās arī zvejas tīklu darināšanas prasmju nepieciešamība. Tomēr šīs prasmes tiek uzturētas un saglabātas. **No 2024. gada 15. novembra tīklu darināšanas arods kā tradicionālā amatu prasme ir iekļauta Nacionālā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.**
Aicinām sekot šī amata prasmju lapai Facebook un pievienoties piekrastes tīkla kopienai, lai uzzinātu par projekta aktivitātēm un iesaistītos tajās. Te būs gan stāsti par vēsturi, gan šodienu un nākotnes iecerēm – visu, kur klātesošs zvejas tīkls un tā darināšana.

Vairāk info
www.facebook.com/ZvejasTikluDarinasana

"Katrā ciemā un miestā dzīvo kāds cilvēks, kam apkārtnes skaistums rūp un vēsture un notikumi ir zināmi. Ja Jūs ieiesiet svešā pilsētiņā un Jums laimēsies atrast šādu cilvēku, pilsēta atdzīvosies un Jūs kļūsiet redzīgāks."

Imants Ziedonis "Kurzemīte"

Luču vēršana žāvēšanai Tukuma apriņķa Milzkalnes pagasta Apšuciema "Kalnabaļķīšu" mājās. 1930. gada 20. jūnijs. Fotogrāfs Eduards Dzenis. Foto no LNVM krājuma (Neg. Nr. 21565)

Tukuma tūrisma informācijas centrs
Talsu iela 5, Tukums, Tukuma novads
LV-3101, Latvija
+371 28311557, 63124451
tic@tukums.lv
www.visittukums.lv

Lapmežciema tūrisma informācijas punkts
Lapmežciema muzejs, Liepu iela 4,
Lapmežciems, Lapmežciema pagasts,
Tukuma novads LV-3118, Latvija
+371 27000380
lapmezciemamuzejs@gmail.com
www.jurciemi.lv

Engures tūrisma informācijas punkts
Engures Saieta nams, Jūras iela 114,
Engure, Engures pagasts, Tukuma novads
LV-3113, Latvija
+371 24400170
tip@engure.lv
www.engure.lv